ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕ Το ΦΟΡΕΑ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ΓΚΠΔ / GDPR)

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ – ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2018

Σε ένα ασθενοκεντρικό σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας, η προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα δεν συνιστά απλή επιλογή, αλλά πρωταρχικό σκοπό του συστήματος.

Συντάκτης Κειμένου: Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων Υπουργείου Υγείας.

Στοιχεία Συγγραφής: 1η Έκδοση (20/07/2018)

Πίνακας Περιεχομένων

1. Συνοπτική παρουσίαση του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (GDPR) _5

1.1. Εφαρμογή του ΓΚΠΔ από τα Κράτη Μέλη _____ 5

1.2. Απαραίτητες Ενέργειες σε Εθνικό Επίπεδο _____ 5

1.3. Γενικές Διατάξεις του ΓΚΠΔ _____ 7

1.4. Τα Δικαιώματα του Υποκειμένου _____ 9

1.5. Βασικές Υποχρεώσεις Υπευθύνων Επεξεργασίας _____ 10

1.6. Ασφάλεια Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα _____ 11

1.7. Θεσμός Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων _____ 12

1.8. Κώδικες Δεοντολογίας και Μηχανισμοί Πιστοποίησης _____ 13

1.9. Διαβιβάσεις Προσωπικών Δεδομένων προς Τρίτες Χώρες ή Διεθνείς Οργανισμούς _____ 13

1.10. Ανεξάρτητες Εποπτικές Αρχές (ΑΠΔΠΧ) _____ 14

1.11. Μηχανισμοί Συνεργασίας και Συνεκτικότητας _____ 15

1.12. Καθεστώς Προσφυγών, Ευθύνης και Κυρώσεων _____ 17

1.13. Ειδικές Περιπτώσεις Επεξεργασίας _____ 19

1.14. Κατ' Εξουσιοδότηση και Εκτελεστικές Πράξεις _____ 20

1.15. Τελικές Διατάξεις _____ 21

2. Περίγραμμα βασικών απαραίτητων ενεργειών για το σκοπό συμμόρφωσης προς το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR) _____ 22

3. Θεμελιώδεις αρχές για την επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα _____ 29

4. Διασφάλιση της τήρησης των θεμελιωδών αρχών για την επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα _____ 31

5. Διασφάλιση των δικαιωμάτων των υποκειμένων _____ 33

6. Λοιπές βασικές υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας _____ 40

7. Διασφάλιση του Απορρήτου και της Ασφάλειας της Επεξεργασίας _____ 44

8. Διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς _____ 51

9. Συχνές Ερωτήσεις _____ 52

Επικοινωνήστε με τον Υπεύθυνο Προσωπικών Δεδομένων (DPO) του Υπουργείου Υγείας: _____ 71

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

1. Συνοπτικη παρουσιαση του Γενικου Κανονισμου Προστασιας Δεδομενων (GDPR)

1.1. Εφαρμογή του ΓΚΠΔ από τα Κράτη Μέλη

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, *για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ* (**Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων / General Data Protection Regulation – GDPR**) τέθηκε σε ισχύ στις 25 Μαΐου 2016 και τέθηκε σε εφαρμογή στις **25 Μαΐου 2018** (Βλ. άρθρο 99 του ΓΚΠΔ).

Από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ, **καταργήθηκε η Οδηγία 95/46/ΕΚ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, *για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών* **και το μεγαλύτερο μέρος των διατάξεων του εθνικού Ν. 2472/1997** *για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*, που ενσωμάτωσαν στην ελληνική έννομη τάξη τις διατάξεις της Οδηγίας αυτής.

Αντίθετα, **παραμένουν σε ισχύ**, δυνάμει και του άρθρου 95 του ΓΚΠΔ, οι διατάξεις της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, *σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών*, που έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του Ν. 3471/2006 *για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997*.

1.2. Απαραίτητες Ενέργειες σε Εθνικό Επίπεδο

Αναμένεται η κατάθεση ενώπιον της Βουλής και η ψήφιση νέου εθνικού νόμου για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος θα

αντικαταστήσει πλήρως το Ν. 2472/1997, θα ενσωματώσει στην ελληνική έννομη τάξη **τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016*, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές, για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου* (**Οδηγία για την προστασία έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στους τομείς του ποινικού δικαίου**), η οποία έπρεπε να είχε ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη έως τις 6 Μαΐου 2018 και, τέλος, θα περιέχει εθνικής προέλευσης ρυθμίσεις προς εξειδίκευση ρυθμίσεων του ΓΚΠΔ, στο μέτρο που ο ΓΚΠΔ το επιτρέπει.

Στο πλαίσιο αυτό, στην αιτιολογική σκέψη (10) του ΓΚΠΔ αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι αυτός στοχεύει να διασφαλίσει «***συνεκτική και ομοιόμορφη εφαρμογή*** *των κανόνων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση. Όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται προς συμμόρφωση με νομική υποχρέωση, προς εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν ή να θεσπίζουν εθνικές διατάξεις για τον περαιτέρω προσδιορισμό της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού. Σε συνδυασμό με το γενικό και οριζόντιο δίκαιο περί προστασίας δεδομένων που αποσκοπεί στην εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ, στα κράτη μέλη ισχύουν διάφοροι τομεακοί νόμοι σε τομείς που χρειάζονται ειδικότερες διατάξεις.* ***Ο παρών κανονισμός παρέχει επίσης περιθώρια χειρισμού στα κράτη μέλη, ώστε να εξειδικεύσουν τους κανόνες του, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα («ευαίσθητα δεδομένα»). Σε αυτόν τον βαθμό, ο παρών κανονισμός δεν αποκλείει το δίκαιο των κρατών μελών να προσδιορίζει τις περιστάσεις ειδικών καταστάσεων επεξεργασίας, μεταξύ άλλων τον ακριβέστερο καθορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύννομη***».

1.3. Γενικές Διατάξεις του ΓΚΠΔ

Το άρθρο 1 του ΓΚΠΔ ορίζει το αντικείμενο του ΓΚΠΔ και θέτει τους τρεις θεμελιώδεις στόχους του:

«1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κανόνες που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Ο παρών κανονισμός προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης δεν περιορίζεται ούτε απαγορεύεται για λόγους που σχετίζονται με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

Το άρθρο 2 προσδιορίζει **το ουσιαστικό** πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

Το άρθρο 3 προσδιορίζει **το εδαφικό** πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

Το άρθρο 4 είναι **ιδιαίτερα σημαντικό**, καθόσον παρέχει **τους βασικούς ορισμούς** για την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ.

Ενώ ορισμένοι ορισμοί λαμβάνονται ακέραιοι από την Οδηγία 95/46/ΕΚ, άλλοι τροποποιούνται, συμπληρώνονται με πρόσθετα στοιχεία ή θεσπίζονται για πρώτη φορά («παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», «γενετικά δεδομένα», «βιομετρικά δεδομένα», «δεδομένα που αφορούν την υγεία», «κύρια εγκατάσταση», «εκπρόσωπος», «επιχείρηση», «όμιλος επιχειρήσεων», «δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες», «παιδί» και «αρχή ελέγχου»).

Μεταξύ των άλλων ορισμών, **ορίζονται τα γενετικά δεδομένα** ως τα «*δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τα γενετικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου που κληρονομήθηκαν ή αποκτήθηκαν, όπως προκύπτουν, ιδίως, από ανάλυση βιολογικού δείγματος του εν λόγω φυσικού προσώπου και τα οποία παρέχουν μοναδικές πληροφορίες σχετικά με την φυσιολογία ή την υγεία του εν λόγω φυσικού προσώπου*», **τα βιομετρικά δεδομένα** ως τα «*δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεόμενη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού*

προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα» **και τα δεδομένα που αφορούν την υγεία** ως τα «*δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του*».

Το άρθρο 5 είναι **επίσης ιδιαίτερα σημαντικό**, καθόσον ορίζει **τις θεμελιώδεις αρχές** σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι οποίες αντιστοιχούν σε εκείνες που απαριθμούνταν στο άρθρο 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Πρόσθετα νέα στοιχεία είναι, ειδικότερα, η αρχή της διαφάνειας, η αποσαφήνιση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων (αναλογικότητα των δεδομένων σε σχέση με το σκοπό της επεξεργασίας) και η εκ νέου θέσπιση συνολικής ευθύνης και υποχρέωσης αποζημίωσης για τον υπεύθυνο επεξεργασίας, μέσω της ρητής κατοχύρωσης της αρχής της λογοδοσίας.

Το άρθρο 6 ορίζει **τα κριτήρια της σύννομης επεξεργασίας απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**, τα οποία προσδιορίζονται περαιτέρω όσον αφορά το κριτήριο της στάθμισης συμφερόντων και τη συμμόρφωση προς τις νομικές υποχρεώσεις και το δημόσιο συμφέρον.

Το άρθρο 7 προσδιορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν ώστε η συγκατάθεση να είναι έγκυρη ως νομική βάση της σύννομης επεξεργασίας.

Το άρθρο 8 θέτει περαιτέρω προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παιδιών σε σχέση με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, που προσφέρονται άμεσα σε αυτά.

Τα άρθρα 9 και 10 θέτουν <u>τη γενική απαγόρευση</u> της επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητων δεδομένων) <u>και τις εξαιρέσεις</u> από τον γενικό αυτό κανόνα. Στις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένων) περιλαμβάνονται ρητά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία του προσώπου, τα γενετικά δεδομένα και τα βιομετρικά δεδομένα.

Υπογραμμίζουμε ότι στην παρ. του άρθρου 9 ορίζεται ότι: «*4. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περαιτέρω όρους, μεταξύ άλλων και περιορισμούς, όσον αφορά την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων ή δεδομένων που αφορούν την υγεία*».

1.4. Τα Δικαιώματα του Υποκειμένου

Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατοχυρώνονται στα άρθρα 12επ. του ΓΚΠΔ.

Το άρθρο 12 θεσπίζει την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας να παρέχουν διάφανη και εύκολα προσπελάσιμη και κατανοητή **ενημέρωση**. Οι νέες ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ θεσπίζουν την υποχρέωση για τον υπεύθυνο επεξεργασίας να προβλέπει διαδικασίες και μηχανισμούς για την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων μέσων υποβολής ηλεκτρονικών αιτημάτων, με υποχρέωση απάντησης στο αίτημα του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα **εντός καθορισμένης προθεσμίας και με αιτιολόγηση των αρνήσεων**.

Τα άρθρα 13 και 14 ρυθμίζουν την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας **να ενημερώνουν** τα υποκείμενα των δεδομένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, ανάλογα με το εάν τα δεδομένα έχουν συλλεχθεί απευθείας από τα υποκείμενα των δεδομένων ή από άλλες πηγές.

Το άρθρο 15 κατοχυρώνει **το δικαίωμα πρόσβασης** του υποκειμένου στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, προσθέτοντας νέα στοιχεία, όπως την ενημέρωση των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα για την περίοδο αποθήκευσης και τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής καθώς και υποβολής καταγγελίας.

Το άρθρο 16 κατοχυρώνει **το δικαίωμα διόρθωσης** του υποκειμένου των δεδομένων.

Το άρθρο 17 κατοχυρώνει **το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων «να λησμονηθεί» και το δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων του** (***Δικαίωμα διαγραφής, «δικαίωμα στη λήθη» / Right to be forgotten***). **Το δικαίωμα αυτό ουσιαστικά δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας**, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

Το άρθρο 18 κατοχυρώνει **το δικαίωμα** του υποκειμένου **στον περιορισμό της επεξεργασίας.**

Το άρθρο 20 κατοχυρώνει **το δικαίωμα** του υποκειμένου των δεδομένων **στη φορητότητα των δεδομένων, δηλαδή στη μεταφορά δεδομένων από ένα ηλεκτρονικό σύστημα επεξεργασίας σε ένα άλλο, χωρίς να εμποδίζεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να πράξει κάτι τέτοιο.** Ως προϋπόθεση και για την περαιτέρω βελτίωση της πρόσβασης των φυσικών προσώπων στα

δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, προβλέπει το δικαίωμα εξασφάλισης των εν λόγω δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε δομημένο και ευρέως χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό μορφότυπο. **Το δικαίωμα αυτό ουσιαστικά δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας από φορείς του Δημοσίου**, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 1 στοιχ. (α) και της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

Το άρθρο 21 κατοχυρώνει **το δικαίωμα εναντίωσης (αντίρρησης / αντίταξης)** του υποκειμένου.

Το άρθρο 22 αφορά το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων **να μην υπάγεται σε απόφαση που λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας**, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα που το αφορούν ή το επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο. **Το δικαίωμα αυτό ουσιαστικά δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας**, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου αυτού και των όρων και προϋποθέσεων, που αυτές θέτουν για την εφαρμογή του εν λόγω δικαιώματος.

Το άρθρο 23 αποσαφηνίζει την εξουσία της ΕΕ ή των κρατών μελών να διατηρούν ή να θεσπίζουν περιορισμούς στις αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 5 και στα δικαιώματα των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 11 έως 20 και στο άρθρο 32.

1.5. Βασικές Υποχρεώσεις Υπευθύνων Επεξεργασίας

Οι βασικές υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, υπευθύνων επεξεργασίας από κοινού και των εκτελούντων την επεξεργασία ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 24επ. του ΓΚΠΔ.

Το άρθρο 24, λαμβάνοντας υπόψη την έννοια της αρχής της λογοδοσίας, περιγράφει λεπτομερώς **την υποχρέωση ευθύνης του υπευθύνου επεξεργασίας** να συμμορφώνεται προς το ΓΚΠΔ και να αποδεικνύει την εν λόγω συμμόρφωση, μεταξύ άλλων μέσω της θέσπισης εσωτερικών πολιτικών και μηχανισμών διασφάλισης της εν λόγω συμμόρφωσης.

Το άρθρο 25 προσδιορίζει **τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας,** οι οποίες απορρέουν από **τις αρχές της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού** (**data protection by design / data protection by default**)

Το άρθρο 26 αναφέρεται ειδικά στους **από κοινού υπευθύνους επεξεργασίας** και αποσαφηνίζει τις ευθύνες τους, τόσο όσον αφορά την εσωτερική σχέση τους όσο και έναντι του υποκειμένου των δεδομένων.

Το άρθρο 27 υποχρεώνει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τους υπευθύνους επεξεργασίας που δεν είναι εγκαταστημένοι στην ΕΕ, εάν ο κανονισμός εφαρμόζεται στις δραστηριότητες επεξεργασίας που εκτελούν, **να ορίζουν ένα εκπρόσωπο εντός της ΕΕ**.

Το άρθρο 28 αποσαφηνίζει **τη θέση και τις υποχρεώσεις των εκτελούντων την επεξεργασία**, **εισάγοντας καινοτομίες,** όπως ότι **εάν ένας εκτελών την επεξεργασία επεξεργάζεται δεδομένα πέραν των εντολών του υπευθύνου επεξεργασίας πρέπει να θεωρείται από κοινού υπεύθυνος επεξεργασίας**. Από το σύνολο των διατάξεων του ΓΚΠΔ προκύπτει ρητά σειρά ολόκληρη συγκεκριμένων υποχρεώσεων των εκτελούντων την επεξεργασία καθώς και η ευθύνη τους έναντι της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ). **Η αρχή της λογοδοσίας καλύπτει εν τέλει και τον εκτελούντα την επεξεργασία, στο βαθμό που του αναλογεί**.

Το άρθρο 29 αφορά την επεξεργασία υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και θεσπίζει τον κανόνα ότι ο εκτελών την επεξεργασία και κάθε πρόσωπο που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, το οποίο έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, **επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα μόνον κατ' εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας, εκτός εάν** υποχρεούται προς τούτο από το δίκαιο της ΕΕ ή του κράτους μέλους.

Το άρθρο 30 θεσπίζει **την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία να διατηρούν τόσο έγγραφη όσο και ηλεκτρονική τεκμηρίωση των πράξεων επεξεργασίας**, **που εκτελούνται υπό την ευθύνη τους**, **αντί της γενικής κοινοποίησης (γνωστοποίησης)** προς την αρχή ελέγχου (ΑΠΔΠΧ), που απαιτούνταν από το άρθρο 18 παρ. 1 και το άρθρο 19 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και, αντίστοιχα, το άρθρο 6 του Ν. 2472/1997.

Το άρθρο 31 αποσαφηνίζει τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία για τη συνεργασία με την αρχή ελέγχου (ΑΠΔΠΧ).

1.6. Ασφάλεια Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Τα άρθρα 32επ. του ΓΚΠΔ αφορούν ειδικότερα **την ασφάλεια** των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το άρθρο 32 υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας, **επεκτείνοντας τη συγκεκριμένη υποχρέωση στους εκτελούντες την επεξεργασία, ανεξάρτητα από τη σύμβασή τους με τον υπεύθυνο επεξεργασίας**.

Τα άρθρα 33 και 34 θεσπίζουν, αντίστοιχα, **υποχρέωση γνωστοποίησης** στην ΑΠΔΠΧ και **ανακοίνωσης** στα υποκείμενα των δεδομένων **παραβιάσεων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,** κατά το πρότυπο της κοινοποίησης των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Το άρθρο 35 θεσπίζει **την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας**, συνεπικουρούμενων από τους εκτελούντες την επεξεργασία εφόσον υπάρχουν**, να διενεργούν εκτίμηση επιπτώσεων** (**DPIA**) σχετικά με την προστασία των δεδομένων, ήδη από το σχεδιασμό και οπωσδήποτε πριν από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτή εγκυμονεί υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων.

Το άρθρο 36 αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες η διαβούλευση με την αρχή ελέγχου και η έγκριση από την αρχή ελέγχου **είναι υποχρεωτικές** πριν από την επεξεργασία, ανάλογα με την έννοια των προγενέστερων ελέγχων κατά το άρθρο 20 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

1.7. Θεσμός Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων

Τα άρθρα 37 επ. του ΓΚΠΔ αναφέρονται στον, υπό προϋποθέσεις, υποχρεωτικό θεσμό του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (**Data Protection Officer – DPO**).

Το άρθρο 37 θεσπίζει **την υποχρέωση διορισμού ενός Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων** (**Data Protection Officer – DPO**) για κάθε φορέα του δημοσίου τομέα και στον ιδιωτικό τομέα οσάκις οι βασικές δραστηριότητες **του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία** περιλαμβάνουν πράξεις επεξεργασίας, οι οποίες απαιτούν τακτική και συστηματική παρακολούθηση, ή συνιστούν μεγάλης κλίμακας επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων (ευαίσθητων δεδομένων) προσωπικού χαρακτήρα κατά το άρθρο 9 και δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 10.

Το άρθρο 38 καθορίζει τη θέση του υπευθύνου προστασίας δεδομένων.

Το άρθρο 39 προβλέπει τα βασικά καθήκοντα του υπευθύνου προστασίας δεδομένων.

1.8. Κώδικες Δεοντολογίας και Μηχανισμοί Πιστοποίησης

Τα άρθρα 37 επ. του ΓΚΠΔ αναφέρονται στους κώδικες δεοντολογίας και στους μηχανισμούς πιστοποίησης, σε σχέση με υπευθύνους επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία.

Το άρθρο 40 αφορά τους κώδικες δεοντολογίας, αποσαφηνίζοντας το περιεχόμενο των κωδίκων και τις διαδικασίες και προβλέποντας την εξουσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αποφασίζει για τη γενική ισχύ κωδίκων δεοντολογίας.

Το άρθρο 41 αφορά την παρακολούθηση των εγκεκριμένων κωδίκων δεοντολογίας.

Τα άρθρα 42 και 43 θεσπίζουν τη δυνατότητα θέσπισης από συγκεκριμένους φορείς μηχανισμών πιστοποίησης και σφραγίδων και σημάτων προστασίας των δεδομένων.

1.9. Διαβιβάσεις Προσωπικών Δεδομένων προς Τρίτες Χώρες ή Διεθνείς Οργανισμούς

Τα άρθρα 44 επ. του ΓΚΠΔ αναφέρονται στις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

Το άρθρο 44 προσδιορίζει, ως γενική αρχή, ότι η συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του κεφαλαίου αυτού του ΓΚΠΔ είναι υποχρεωτική για τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία σχετικά με κάθε διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων περαιτέρω διαβιβάσεων.

Το άρθρο 45 καθορίζει τα κριτήρια, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες για τη λήψη απόφασης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επάρκεια σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό. Τα κριτήρια, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση από την Επιτροπή του επαρκούς ή μη επιπέδου προστασίας, περιλαμβάνουν ρητώς το κράτος δικαίου, το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τη σχετική νομοθεσία, τόσο τη γενική όσο και την τομεακή, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια, την άμυνα, την εθνική ασφάλεια και το ποινικό δίκαιο και την πρόσβαση των δημόσιων αρχών σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα

προσφυγής στη δικαιοσύνη και τον ανεξάρτητο έλεγχο. Το άρθρο επιβεβαιώνει πλέον ρητώς τη δυνατότητα της Επιτροπής να αξιολογεί το επίπεδο προστασίας που παρέχει ένα έδαφος ή ένας τομέας επεξεργασίας σε μια τρίτη χώρα.

Το άρθρο 46 απαιτεί για τις διαβιβάσεις προς τρίτες χώρες, εφόσον δεν έχει ληφθεί απόφαση περί επάρκειας από την Επιτροπή, την προσθήκη κατάλληλων εγγυήσεων, και ειδικότερα τυποποιημένων ρητρών προστασίας των δεδομένων, δεσμευτικών εταιρικών κανόνων και συμβατικών ρητρών.

Το άρθρο 47 περιγράφει λεπτομερέστερα τις προϋποθέσεις για τις διαβιβάσεις στη βάση δεσμευτικών εταιρικών κανόνων (BCRs), κατά το πρότυπο των ισχυουσών πρακτικών και απαιτήσεων των αρχών ελέγχου.

Το άρθρο 48 ρυθμίζει διαβιβάσεις ή κοινοποιήσεις που δεν επιτρέπονται από το δίκαιο της Ένωσης.

Το άρθρο 49 προσδιορίζει και αποσαφηνίζει **τις παρεκκλίσεις** στη διαβίβαση δεδομένων. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τις αιτηθείσες διαβιβάσεις δεδομένων που είναι αναγκαίες για την προστασία σημαντικών λόγων δημόσιου συμφέροντος (για παράδειγμα, σε περιπτώσεις διεθνών διαβιβάσεων δεδομένων μεταξύ αρχών ανταγωνισμού, φορολογικών ή τελωνειακών αρχών ή μεταξύ υπηρεσιών αρμόδιων για θέματα κοινωνικής ασφάλισης ή για τη διαχείριση της αλιείας). Επιπλέον, σε περιορισμένες περιπτώσεις, μια διαβίβαση δεδομένων μπορεί να δικαιολογείται βάσει του έννομου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, αλλά μόνον αφού αξιολογηθούν και τεκμηριωθούν οι συνθήκες της συγκεκριμένης πράξης διαβίβασης.

Το άρθρο 50 προβλέπει ρητά μηχανισμούς διεθνούς συνεργασίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών ελέγχου τρίτων χωρών, και ιδίως εκείνων που θεωρούνται ότι παρέχουν επαρκές επίπεδο προστασίας.

1.10. Ανεξάρτητες Εποπτικές Αρχές (ΑΠΔΠΧ)

Τα άρθρα 51 επ. του ΓΚΠΔ αφορούν τις ανεξάρτητες εποπτικές αρχές (ΑΠΔΠΧ).

Το άρθρο 51 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να συστήσουν εποπτικές αρχές (αρχές ελέγχου / ΑΠΔΠΧ), για την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΓΚΠΔ, με σκοπό την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας που

τα αφορούν και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ («εποπτική αρχή»).

Το άρθρο 52 αποσαφηνίζει τις προϋποθέσεις της ανεξαρτησίας των εποπτικών αρχών (ΑΠΔΠΧ).

Το άρθρο 53 προβλέπει τις γενικές προϋποθέσεις για τα μέλη της εποπτικής αρχής (αρχής ελέγχου).

Το άρθρο 54 θεσπίζει τους κανόνες για τη σύσταση της εποπτικής αρχής, οι οποίοι θα προβλεφθούν από τα κράτη μέλη διά νόμου. Επίσης, θεσπίζει υποχρέωση τήρησης επαγγελματικού απορρήτου για τα μέλη και τους υπαλλήλους της αρχής ελέγχου.

Το άρθρο 55 καθορίζει την αρμοδιότητα των εποπτικών αρχών (αρχών ελέγχου). Ο γενικός κανόνας, βασισμένος στο άρθρο 28 παράγραφος 6 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (αρμοδιότητα στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται), συμπληρώνεται με τη νέα αρμοδιότητα της επικεφαλής αρχής (lead authority), στην περίπτωση που ένας υπεύθυνος επεξεργασίας ή ένας εκτελών την επεξεργασία είναι εγκαταστημένος σε περισσότερα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλίζεται ενιαία εφαρμογή (“one-stop shop”) (υπηρεσία μίας στάσης) (Άρθρο 56). Τα δικαστήρια, όταν ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους εξουσία, εξαιρούνται της παρακολούθησης από την αρχή ελέγχου, αλλά δεν απαλλάσσονται από την εφαρμογή των ουσιαστικών κανόνων για την προστασία των δεδομένων.

Το άρθρο 57 προβλέπει τα καθήκοντα της αρχής ελέγχου, τα οποία περιλαμβάνουν την εξέταση και τη διερεύνηση καταγγελιών και την προώθηση της ευαισθητοποίησης του κοινού για τους κινδύνους, τους κανόνες, τις εγγυήσεις και τα δικαιώματα.

Το άρθρο 58 προβλέπει τις εξουσίες της αρχής ελέγχου.

Το άρθρο 59 υποχρεώνει τις αρχές ελέγχου να εκπονούν ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων.

1.11. Μηχανισμοί Συνεργασίας και Συνεκτικότητας

Τα άρθρα 51 επ. του ΓΚΠΔ αφορούν τους μηχανισμούς συνεργασίας και συνεκτικότητας.

Το άρθρο 60 θεσπίζει ρητούς κανόνες για την υποχρεωτική συνεργασία μεταξύ της επικεφαλής εποπτικής αρχής (lead authority) και των άλλων ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών.

Το άρθρο 61 θεσπίζει κανόνες για την αμοιβαία συνδρομή μεταξύ εποπτικών αρχών (συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών μη συμμόρφωσης προς το αίτημα άλλης εποπτικής αρχής).

Το άρθρο 62 θεσπίζει κανόνες σχετικά με κοινές επιχειρήσεις των εποπτικών αρχών, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος των αρχών ελέγχου να συμμετέχουν σε τέτοιες πράξεις.

Το άρθρο 63 θεσπίζει ένα μηχανισμό συνεκτικότητας (consistency mechanism), προκειμένου να διασφαλίζεται ενιαία εφαρμογή όσον αφορά πράξεις επεξεργασίας, οι οποίες ενδέχεται να αφορούν πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα σε περισσότερα κράτη μέλη.

Το άρθρο 64 καθορίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις για την έκδοση γνώμης **από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (European Data Protection Board)**.

Το άρθρο 65 (Επίλυση διαφορών από το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων) ρυθμίζει την αρμοδιότητα του το Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή και συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να εκδίδει δεσμευτική απόφαση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Το άρθρο 66 προβλέπει τη δυνατότητα λήψης προσωρινών μέτρων στο πλαίσιο επείγουσας διαδικασίας.

Το άρθρο 67 ρυθμίζει τα σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα μεταξύ εποπτικών αρχών και μεταξύ εποπτικών αρχών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεκτικότητας.

Το άρθρο 68 θεσπίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ), το οποίο απαρτίζεται από τους προϊσταμένους της αρχής ελέγχου κάθε κράτους μέλους και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Το ΕΣΠΔ αντικαθιστά την ομάδα για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή δεν είναι μέλος του ΕΣΠΔ, αλλά δικαιούται να συμμετέχει στις δραστηριότητές της και να εκπροσωπείται σε αυτήν.

Το άρθρο 69 υπογραμμίζει και αποσαφηνίζει την ανεξαρτησία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων.

Το άρθρο 70 περιγράφει τα καθήκοντα του ΕΣΠΔ. Η αποστολή του ΕΣΠΔ συνίσταται στη διασφάλιση της συνεκτικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ και τα καθήκοντα, που του απονέμονται, αποσκοπούν στην εκπλήρωση αυτής της αποστολής. Για να είναι σε θέση να αντιδρά σε

επείγουσες καταστάσεις, η Επιτροπή μπορεί να ζητεί την έκδοση γνώμης εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Το άρθρο 71 υποχρεώνει το ΕΣΠΔ να υποβάλει ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητές της.

Τα άρθρα 72-75 καθορίζουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ΕΣΠΔ, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης θέσπισης εσωτερικού κανονισμού, ο οποίος πρέπει να εκτείνεται επίσης σε επιχειρησιακές ρυθμίσεις, διατάξεις για τον πρόεδρο και τους αντιπροέδρους του και τα σχετικά καθήκοντα, καθώς και τη γραμματεία του.

Το άρθρο 76 προβλέπει κανόνες για την εμπιστευτικότητα.

1.12. Καθεστώς Προσφυγών, Ευθύνης και Κυρώσεων

Τα άρθρα 77 επ. του ΓΚΠΔ αφορούν το καθεστώς προσφυγών, ευθύνης και κυρώσεων.

Το άρθρο 77 θεσπίζει το δικαίωμα κάθε υποκειμένου δεδομένων **να υποβάλει καταγγελία (διοικητική προσφυγή)** σε αρχή ελέγχου (εποπτική αρχή / ΑΠΔΠΧ), σε περίπτωση που θεωρεί ότι επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα παραβιάζει διατάξεις του ΓΚΠΔ. Για τον προσδιορισμό του ποια εποπτική αρχή είναι αρμόδια για την υποβολή διοικητικής προσφυγής, προτείνονται – κατά τρόπο ενδεικτικό και όχι αποκλειστικό – τρία κριτήρια: είτε η εποπτική αρχή του κράτους μέλους, στο οποίο το υποκείμενο έχει τη συνήθη διαμονή του, είτε η εποπτική αρχή του κράτους μέλους, στο οποίο το υποκείμενο έχει τον τόπο εργασίας του, είτε η εποπτική αρχή του κράτους μέλους, όπου βρίσκεται ο τόπος τον τόπο της εικαζόμενης παράβασης.

Το άρθρο 78 θεσπίζει ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά νομικά δεσμευτικής απόφασης αρχής ελέγχου (εποπτικής αρχής) που το αφορά.

Το άρθρο 79 αφορά το **δικαίωμα δικαστικής προσφυγής κατά υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία**. Η προβλεπόμενη δικαστική προσφυγή κατά υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία ασκείται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία έχουν εγκατάσταση. Εναλλακτικά, η εν λόγω προσφυγή δύναται να ασκηθεί ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους, στο οποίο το υποκείμενο των δεδομένων έχει τη συνήθη διαμονή του, εκτός εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία είναι δημόσια αρχή κράτους μέλους η οποία ενεργεί κατά την άσκηση των δημόσιων εξουσιών της. Εάν εκκρεμεί διαδικασία για την ίδια

υπόθεση στο μηχανισμό συνεκτικότητας, το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία, εκτός εάν πρόκειται για επείγουσα υπόθεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 81.

Το άρθρο 80 προβλέπει ρητά **τη δυνατότητα εκπροσώπησης του υποκειμένου των δεδομένων** από μη κερδοσκοπικούς φορείς, οργανώσεις ή ενώσεις, που έχουν συσταθεί νομίμως σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, διαθέτουν καταστατικούς σκοπούς γενικού συμφέροντος και δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των υποκειμένων των δεδομένων σε σχέση με την προστασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, να υποβάλουν την καταγγελία για λογαριασμό του και να ασκήσουν τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 77, 78 και 79 για λογαριασμό του και να ασκήσουν το δικαίωμα αποζημίωσης που αναφέρεται στο άρθρο 82 εξ ονόματός του, εφόσον προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους.

Ωστόσο, ο τίτλος του άρθρου 80 «Εκπροσώπηση υποκειμένων των δεδομένων» ελέγχεται ως εν μέρει ανακριβής, καθόσον η παρ. 2 του άρθρου αυτού **προβλέπει τη δυνατότητα κατοχύρωσης αυτοτελούς δικαιώματος για τους εν λόγω φορείς, οργανώσεις ή ενώσεις, δηλαδή δικαιώματος που ασκείται «ανεξάρτητα από τυχόν ανάθεση του υποκειμένου των δεδομένων»**.

Το άρθρο 81 θεσπίζει μία διαδικασία αναστολής των διαδικασιών ενώπιον δικαστηρίων, σε περίπτωση που εκκρεμεί διαδικασία για την ίδια υπόθεση στον μηχανισμό συνεκτικότητας

Το άρθρο 82 θεσπίζει το δικαίωμα του υποκειμένου σε αποζημίωση και τα ζητήματα σχετικά με την αστική ευθύνη. Ρητά επεκτείνει το δικαίωμα του υποκειμένου σε αποζημίωση και έναντι του εκτελούντος την επεξεργασία. **Επιπλέον, ρυθμίζει τα ζητήματα ευθύνης σε περίπτωση υπευθύνων επεξεργασίας από κοινού (συνυπεύθυνων επεξεργασίας) (joint controllers) ή εκτελούντων την επεξεργασία από κοινού (joint processors)**.

Το άρθρο 83 θεσπίζει **τους γενικούς όρους επιβολής διοικητικών προστίμων**. Κάθε αρμόδια αρχή ελέγχου (εποπτική αρχή) έχει την εξουσία να επιβάλλει κυρώσεις για τα διοικητικά παραπτώματα, που απαριθμούνται στους καταλόγους που αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου αυτού, επιβάλλοντας πρόστιμα έως μέγιστα ποσά, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις συνθήκες κάθε μεμονωμένης περίπτωσης.

Το άρθρο 84 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν κανόνες σχετικά με ποινές, για την κύρωση παραβάσεων διατάξεων του ΓΚΠΔ, και να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους.

1.13. Ειδικές Περιπτώσεις Επεξεργασίας

Τα άρθρα 85 επ. του ΓΚΠΔ αφορούν ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας.

Το άρθρο 85 θεσπίζει υποχρέωση για τα κράτη μέλη να θεσπίζουν εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις από τις ειδικές διατάξεις του ΓΚΠΔ, κάθε φορά που απαιτείται από τις περιστάσεις, προκειμένου να επέρχεται συγκερασμός ανάμεσα στο δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το δικαίωμα ελευθερίας έκφρασης (το οποίο καλύπτει, εν προκειμένω, δημοσιογραφικούς σκοπούς ή σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης).

Το άρθρο 86 θεσπίζει υποχρέωση για τα κράτη μέλη να θεσπίσουν κατάλληλες εγγυήσεις για το συγκερασμό του δικαιώματος πρόσβασης του κοινού σε δημόσια έγγραφα με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του ΓΚΠΔ.

Το άρθρο 87 προβλέπει τη δυνατότητα για τα κράτη μέλη να καθορίζουν περαιτέρω **τις ειδικές προϋποθέσεις για την επεξεργασία εθνικού αριθμού ταυτότητας ή άλλου αναγνωριστικού στοιχείου ταυτότητας γενικής εφαρμογής**.

Σημειώνουμε εδώ ότι σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ: «***Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με την υγεία*** *θα πρέπει να περιλαμβάνουν* ***όλα τα δεδομένα που αφορούν την κατάσταση της υγείας*** *του υποκειμένου των δεδομένων και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες για την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική κατάσταση της σωματικής ή ψυχικής υγείας του υποκειμένου των δεδομένων. Τούτο περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή για υπηρεσίες υγείας και κατά την παροχή αυτών όπως αναφέρεται στην οδηγία 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς το εν λόγω φυσικό πρόσωπο· έναν αριθμό, ένα σύμβολο ή ένα χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται σε φυσικό πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου για σκοπούς υγείας· πληροφορίες που προκύπτουν από εξετάσεις ή αναλύσεις σε μέρος ή ουσία του σώματος, μεταξύ άλλων από γενετικά δεδομένα και βιολογικά δείγματα και κάθε πληροφορία, παραδείγματος χάριν, σχετικά με ασθένεια, αναπηρία, κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία ή τη φυσιολογική ή βιοϊατρική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων, ανεξαρτήτως πηγής, παραδείγματος χάριν, από ιατρό ή άλλο επαγγελματία του τομέα της υγείας, νοσοκομείο, ιατρική συσκευή ή διαγνωστική δοκιμή in vitro*».

Η πρόβλεψη αυτή της αιτιολογικής σκέψης 35 του ΓΚΠΔ σημαίνει για την ελληνική έννομη τάξη ότι ο ΑΜΚΑ, ο οποίος κατά το παρελθόν έχει χαρακτηριστεί από την ΑΠΔΠΧ (Βλ. Απόφαση 56/2010) ως καταρχήν απλό δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, **συνιστά ευαίσθητο δεδομένο του υποκειμένου του**, **οσάκις** αποσκοπεί στην ή επιφέρει ως αποτέλεσμα την πλήρη ταυτοποίηση του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου για σκοπούς παροχής υπηρεσιών υγείας.

Το άρθρο 88 παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεσπίσουν – μέσω της νομοθεσίας ή μέσω των συλλογικών συμβάσεων – ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων.

Το άρθρο 89 παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεσπίζουν κατάλληλες εγγυήσεις και παρεκκλίσεις σχετικά με την επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς.

Το άρθρο 90 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίζουν ειδικούς κανόνες για τον καθορισμό των εξουσιών των ελεγκτικών αρχών, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχ. (ε) και (στ), σε σχέση με υπευθύνους επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία οι οποίοι υπέχουν, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους ή των κανόνων που θεσπίζονται από αρμόδιους εθνικούς φορείς, υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου ή άλλες αντίστοιχες υποχρεώσεις τήρησης του απορρήτου, εάν αυτό είναι αναγκαίο και αναλογικό, προκειμένου να συμβιβαστεί το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την υποχρέωση τήρησης του απορρήτου.

Το άρθρο 91, επιτρέπει, υπό το πρίσμα του άρθρου 17 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη συνεχή εφαρμογή των ισχυόντων συνολικών κανόνων για την προστασία των δεδομένων εκκλησιών και θρησκευτικών ενώσεων, εφόσον οι κανόνες αυτοί εναρμονισθούν με το ΓΚΠΔ.

1.14. Κατ' Εξουσιοδότηση και Εκτελεστικές Πράξεις

Τα άρθρα 92επ. του ΓΚΠΔ αφορούν τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και εκτελεστικές πράξεις.

Το άρθρο 92 αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

1.15. Τελικές Διατάξεις

Τέλος, τα άρθρα 94 επ. του ΓΚΠΔ περιλαμβάνουν τις Τελικές διατάξεις.

Το άρθρο 94 καταργεί, από τις 25 Μαΐου 2018, την Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Το άρθρο 95 διευκρινίζει τη σχέση των διατάξεων του ΓΚΠΔ με εκείνες της Οδηγία 2002/58/ΕΚ (the e-privacy Directive).

Το άρθρο 96 διευκρινίζει τη σχέση του ΓΚΠΔ με διεθνείς συμφωνίες, που περιλαμβάνουν τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, οι οποίες συνήφθησαν από τα κράτη μέλη πριν από τις 24 Μαΐου 2016. Αυτές εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου τροποποιηθούν, αντικατασταθούν ή ανακληθούν.

Το άρθρο 97 θεσπίζει την υποχρέωση της Επιτροπής να υποβάλει εκθέσεις σχετικά με την αξιολόγηση και την αναθεώρηση του ΓΚΠΔ.

Το άρθρο 98 θεσπίζει διακριτική ευχέρεια για την Επιτροπή, εφόσον αυτή το κρίνει σκόπιμο, να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις για την τροποποίηση άλλων νομικών πράξεων της ΕΕ σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη και συνεπής προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας.

Τέλος, **το άρθρο 99** θεσπίζει τα σχετικά με την έναρξη ισχύος και την εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι διατάξεις του ΓΚΠΔ είναι ίσης τυπικής ισχύος, ότι οφείλουν να ληφθούν υπόψη ως ενιαίο σύνολο και ουδόλως επιλεκτικά και ότι οι ερμηνεία των διατάξεων αυτές διαφωτίζεται μέσω των αιτιολογικών του σκέψεων (173 αιτιολογικές σκέψεις), με τις οποίες επίσης αποτελούν ενιαίο σύνολο. Συνεπώς, ο ΓΚΠΔ πρέπει να καταστεί γνωστός **και να λαμβάνεται υπόψη στο σύνολό του** και όχι επιλεκτικά.

2. Περιγραμμα βασικων απαραιτητων ενεργειων για το σκοπο συμμορφωσης προς το Γενικο Κανονισμο Προστασιας Δεδομενων (GDPR)

<u>Προσδιορισμός κατηγοριών</u> υποκειμένων και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τους βασικούς ορισμούς του άρθρου 4 του ΓΚΠΔ, αλλά και τις διατάξεις των άρθρων 6, 9 και 10 του ΓΚΠΔ, προσδιορίστε και καταχωρίστε **τις κατηγορίες των υποκειμένων** (πχ. ασθενείς, ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, αιμοδότες, συμμετέχοντες σε επιστημονικές έρευνες / κλινικές μελέτες, κλπ.) **και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**, που συλλέγετε και τηρείτε ανά κατηγορία επεξεργασιών (πχ. συλλογή και καταχώριση δεδομένων ασθενούς κατά την άφιξή του στα εξωτερικά ιατρεία) – είτε η επεξεργασία αυτή είναι έγχαρτη είτε (/ και) ηλεκτρονική – και, τελικά, ανά σύστημα αρχειοθέτησης (πχ. αρχείο ιατρικών δεδομένων ασθενών, στοιχεία μητρώου εργαζομένων, στοιχεία τρίτων αιτούντων, κλπ.). **<u>Προσοχή</u>: υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να είναι <u>μόνο ζων φυσικό πρόσωπο</u> (κατά πλάσμα δικαίου, <u>και το έμβρυο</u>, εφόσον γεννηθεί ζωντανό παιδί). Συνεπώς, <u>εξαιρούνται</u> του προστατευτικού πεδίου εφαρμογής των ρυθμίσεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα <u>οι θανόντες και τα νομικά πρόσωπα</u>**. **Βασική Επισήμανση**: Υποκείμενα δεδομένων δεν αποτελούν μόνο οι ωφελούμενοι των εκ του νόμου παρεχόμενων υπηρεσιών (ασθενείς, πολίτες) αλλά και οι εργαζόμενοι εντός του φορέα, για τους οποίους ο φορέας συλλέγει και υποβάλλει σε επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
<u>Ειδικότερος προσδιορισμός</u> των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που περιλαμβάνονται σε κάθε κατηγορία	Προσδιορίστε **κάθε ειδικότερη κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** – είτε πρόκειται για **ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** (**ή, αλλιώς, για ευαίσθητα** δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα), κατά τα άρθρα 9 παρ. 1 (δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, γενετικά δεδομένα, βιομετρικά δεδομένα με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου, δεδομένα που αφορούν την υγεία ή δεδομένα που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό) και 10 του ΓΚΠΔ (ποινικές διώξεις ή καταδίκες) – είτε πρόκειται για **απλά** δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (δηλαδή, όλα όσα δεν χαρακτηρίζονται ρητά εκ του ΓΚΠΔ ως ευαίσθητα). Στο εσωτερικό

	κάθε κατηγορίας προσδιορίστε επακριβώς **ποιες υποκατηγορίες** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τυγχάνουν επεξεργασίας (πχ. ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ηλ. διεύθυνση, αρ. τηλεφώνου, οικονομικά δεδομένα, εικόνες από Κλειστό Κύκλωμα Τηλεόρασης (CCTV), κλπ.). **<u>Προσοχή</u>: Καταρχήν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ο ΑΜΚΑ ή το ονοματεπώνυμο, εφόσον αναφέρονται σε ασθενείς θεωρούνται και αυτά ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ως τμήμα του ιατρικού φακέλου του ασθενούς, δηλαδή ως πληροφορίες που αφορούν την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου τους.**
<u>Προσδιορισμός των πηγών</u> των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Προσδιορίστε τις πηγές των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πχ. δεδομένα που συλλέγονται απευθείας από τα υποκείμενά τους (ασθενείς, εργαζόμενοι, κλπ.), καθώς και εκείνα που συλλέγονται από τρίτους (πχ. ΕΚΑΒ, ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ, άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες, κλπ.). **Στην περίπτωση που** συλλέγονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα **από άλλες πηγές** και όχι απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων, **τυγχάνουν εφαρμογής οι υποχρεώσεις ενημέρωσης του άρθρου 14 του ΓΚΠΔ.**
<u>Προσδιορισμός των σκοπών επεξεργασίας</u> των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Προσδιορίστε για κάθε κατηγορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που τυγχάνουν επεξεργασίας, **το σκοπό** αυτής της επεξεργασίας, **λαμβάνοντας υπόψη** και τις νομικές βάσεις για την επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων (άρθρο 6 του ΓΚΠΔ) και των ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) προσωπικών δεδομένων (άρθρα 9 παρ. 2 και 10 του ΓΚΠΔ). **Πχ. σκοπός παροχής ιατρικών υπηρεσιών** κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ, **σκοπός εκπλήρωσης δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας** κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (θ΄) του ΓΚΠΔ, **σκοπός εκτέλεσης των υποχρεώσεων και άσκησης συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπευθύνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας** κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (β΄) του ΓΚΠΔ, **σκοπός διενέργειας επιστημονικής έρευνας** κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (ι΄) του ΓΚΠΔ, **κλπ.**
<u>Επιλογή και προσδιορισμός της νομικής βάσης</u> για κάθε επεξεργασία <u>απλών</u> δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Προσδιορίστε **για κάθε κατηγορία απλών** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που τυγχάνουν επεξεργασίας, την αντίστοιχη νομική βάση, στην οποία η επεξεργασία αυτή θεμελιώνεται. Οι δυνατές νομικές βάσεις για την επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπονται **στο άρθρο 6** του ΓΚΠΔ (απαιτείται να συντρέχει τουλάχιστον μία εξ αυτών). Πχ. η επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένου νοσοκομείου για τη μισθοδοσία τους

	θεμελιώνεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχ. (ε΄) του ΓΚΠΔ (επεξεργασία απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας). **<u>Προσοχή</u>: καταρχήν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως ο ΑΜΚΑ ή το ονοματεπώνυμο, εφόσον αναφέρονται σε ασθενείς, θεωρούνται και αυτά ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ως τμήμα του ιατρικού φακέλου του ασθενούς, δηλαδή ως δεδομένα που αφορούν την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου τους. Συνεπώς, η νομική βάση για την επεξεργασία τους πρέπει να θεμελιωθεί στις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. <u>Επιπλέον</u>, κατά πάγια νομολογία της ΑΠΔΠΧ, οι νομικές βάσεις για την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να θεμελιώσουν και την επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.**
<u>Επιλογή και προσδιορισμός της νομικής βάσης</u> για κάθε επεξεργασία <u>ευαίσθητων</u> δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Προσδιορίστε **για κάθε κατηγορία ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων)** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που τυγχάνουν επεξεργασίας, την αντίστοιχη νομική βάση, στην οποία η επεξεργασία αυτή θεμελιώνεται. Οι δυνατές νομικές βάσεις για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπονται **στα άρθρα 9 παρ. 2 και 10** του ΓΚΠΔ (απαιτείται να συντρέχει τουλάχιστον μία εξ αυτών). **Οι πλέον ενδεδειγμένες νομικές βάσεις** για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα **που αφορούν την υγεία** είναι: **(α) η παροχή ιατρικών υπηρεσιών** κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ, **είτε η εν λόγω παροχή ιατρικών υπηρεσιών στηρίζεται ειδικότερα σε νομικές ρυθμίσεις για την παροχή υπηρεσιών υγείας από φορείς του Δημοσίου τομέα είτε σε σύμβαση παροχής ιατρικών υπηρεσιών από φορέα του ιδιωτικού τομέα, (β) η εκπλήρωση δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας** κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (θ΄) του ΓΚΠΔ, **(γ) η ανάγκη εκτέλεση**ς **των υποχρεώσεων και άσκησης συγκεκριμένων δικαιωμάτων** του υπευθύνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας, **(δ) η θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων** ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (στ΄) του ΓΚΠΔ, **(ε) η ανάγκη εκπλήρωσης** σκοπών αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, σκοπών επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικών σκοπών σύμφωνα με το άρθρο 89 παρ.1 του ΓΚΠΔ βάσει του δικαίου της

	Ένωσης ή κράτους μέλους, οι οποίοι είναι ανάλογοι προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβονται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπουν κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων. **Η συγκατάθεση του υποκειμένου** είναι απαραίτητη νομική βάση για τη σύννομη επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα της υγείας **μόνο όταν αυτή απαιτείται ρητά από διάταξη νόμου**, πχ. για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες επιστημονικής έρευνας στο πλαίσιο κλινικών δοκιμών (Πρβλ. αιτιολογική σκέψη 161 του ΓΚΠΔ). **Στις περιπτώσεις** όπου απαιτείται ρητά η συγκατάθεση του υποκειμένου για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, **αυτή πρέπει επιπλέον να είναι έγγραφη**. **Συνεπώς**, **<u>δεν επιτρέπεται</u> η άρνηση παροχής υπηρεσιών υγείας** με το επιχείρημα ότι το υποκείμενο των δεδομένων αρνήθηκε να παράσχει τη συγκατάθεσή του για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, **καθόσον η νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα είναι καταρχήν η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ**. **Δεν πρέπει να συγχέεται η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης των υποκειμένων (άρθρα 12-14 ΓΚΠΔ) με τη λήψη συγκατάθεσης για την επεξεργασία των** δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα**.** **Στο άρθρο 9 παρ. 3 του ΓΚΠΔ** διευκρινίζεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αναφέρονται στην παρ. 1 – **δηλαδή το σύνολο των ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πλην αυτών που αφορούν ποινικές καταδίκες ή αδικήματα** (για αυτά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ) – **μπορεί να τύχουν επεξεργασίας για τους σκοπούς που προβλέπονται στην παράγραφο 2 στοιχείο (η΄), δηλαδή για σκοπούς παροχής ιατρικών υπηρεσιών,** όταν τα δεδομένα αυτά υποβάλλονται σε επεξεργασία **από ή υπό την ευθύνη επαγγελματία**, **ο οποίος υπόκειται στην υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου** βάσει του δικαίου της ΕΕ ή κράτους μέλους ή βάσει κανόνων που θεσπίζονται από αρμόδιους εθνικούς φορείς, **ή από άλλο πρόσωπο**, **το οποίο υπέχει επίσης υποχρέωση τήρησης του απορρήτου** βάσει του δικαίου της ΕΕ ή κράτους μέλους ή βάσει κανόνων που θεσπίζονται από αρμόδιους εθνικούς φορείς. Συνεπώς, **το σύνολο των ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 9, **συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που**

	αφορούν την υγεία ή τα γενετικά δεδομένα, μπορούν να τύχουν επεξεργασίας **για σκοπούς παροχής ιατρικών υπηρεσιών** του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ **από ή υπό την ευθύνη επαγγελματία**, **ο οποίος υπόκειται στην υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου ή από άλλο πρόσωπο**, **το οποίο υπέχει επίσης υποχρέωση τήρησης του απορρήτου** κατά τα προαναφερόμενα (πχ. ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, ψυχολόγοι, κλπ.).
<u>Προσδιορισμός του χρόνου τήρησης</u> κάθε κατηγορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Για κάθε κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, **προσδιορίστε καταρχήν το αναγκαίο χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων**, ελέγχοντας την ύπαρξη ενδεχόμενης πρόβλεψης συγκεκριμένου χρόνου τήρησης σε διατάξεις τυπικού νόμου. Πχ. ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας ορίζει το χρόνο τήρησης των ιατρικών δεδομένων (άρ. 14 παρ. 4 Ν. 3418/2005).
<u>Ειδικότερες ενέργειες</u> για τη συμμόρφωση προς το ΓΚΠΔ (GDPR)	Προσδιορίστε βήμα-βήμα (ακολουθώντας τη δομή των διατάξεων του ΓΚΠΔ) **όλες τις ενέργειες που είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση συμμόρφωσης** προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και προς κάθε άλλη ρύθμιση για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα. Πχ. διασφαλίστε διαδικασίες για την εκπλήρωση των δικαιωμάτων του υποκειμένου (άρθρα 12-22 του ΓΚΠΔ), προσδιορίστε τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου κάθε επεξεργασίας κατά το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ, είτε πρόκειται για έγχαρτη είτε για ηλεκτρονική επεξεργασία, προβείτε σε ορισμό Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων (DPO) κατά το άρθρο 37 του ΓΚΠΔ, καταγράψτε τις επεξεργασίες, που διενεργούνται, κατά το άρθρο 30 του ΓΚΠΔ, προετοιμαστείτε για τη διενέργεια μελέτης αντικτύπου (DPIA) κατά το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ, κλπ. **Ο ορισμός DPO στηρίζεται στην αρχή της εθελοντικής ανάληψης καθηκόντων**. Συνεπώς, **από 01/09/2018**, **εφόσον δεν έχει ήδη οριστεί DPO στη βάση της εθελοντικής ανάληψης καθηκόντων**, θα πρέπει να απευθυνθεί **πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος** προς το προσωπικό του φορέα για υποβολή υποψηφιότητας σχετικά με την ανάληψη καθηκόντων DPO και αναπληρωτή αυτού, οπότε ο DPO και ο αναπληρωτής αυτού θα επιλεγούν, μεταξύ ενδεχομένως περισσότερων υποψηφίων, μετά από μοριοδότηση **και οπωσδήποτε στη βάση επαγγελματικών προσόντων και**, **ιδίως**, **στη βάση της εμπειρογνωσίας** που διαθέτει στον τομέα του δικαίου και των πρακτικών περί προστασίας δεδομένων, καθώς και βάσει της ικανότητας εκπλήρωσης των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 39

	του ΓΚΠΔ (Βλ. άρθρο 37 παρ. 5 του ΓΚΠΔ). **Μόνο εφόσον** δεν υπάρξει εκδήλωση ενδιαφέροντος από το προσωπικό του φορέα **ή εφόσον** δεν υπάρχουν στο προσωπικό πρόσωπα με τα απαιτούμενα εκ του νόμου προσόντα για την ανάληψη καθηκόντων DPO, θα γίνεται δημόσια πρόσκληση για την πλήρωση θέσης DPO στη βάση σύμβασης παροχής υπηρεσιών (Βλ. άρθρο 37 παρ. 6 του ΓΚΠΔ). Ο ΓΚΠΔ επιτρέπει την παράλληλη ανάθεση στον DPO και άσκηση από αυτόν και άλλων καθηκόντων και υποχρεώσεων, αρκεί να μην προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων (άρθρο 38 παρ. 6 του ΓΚΠΔ). Ωστόσο, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ο ρόλος του DPO, ιδίως στην παρούσα ιδιαίτερα απαιτητική φάση προσπάθειας συμμόρφωσης προς τις επιταγές του ΓΚΠΔ, μάλλον συνιστά θέση εργασίας αποκλειστικών καθηκόντων ως DPO, ανεξάρτητα από κάθε ζήτημα πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων. Υπογραμμίζουμε ακόμα τον κομβικό ρόλο, που έχει για την ουσιαστική προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα **η υποχρεωτική τήρηση αρχείου των δραστηριοτήτων επεξεργασίας**, **με την οποία επιφορτίζεται κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας στη βάση των διατάξεων του άρθρου 30 του ΓΚΠΔ και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται εκεί**. Η τήρηση του αρχείου αυτού, **σε έγγραφη και ηλεκτρονική μορφή**, το οποίο περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλες τις κατηγορίες δραστηριοτήτων επεξεργασίας για τις οποίες είναι υπεύθυνος επεξεργασίας, αντικαθιστά εν μέρει την υποχρέωση γνωστοποίησης τήρησης αρχείων, που απαιτούνταν από τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2472/1997. Η επιτυχής καταγραφή όλων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας και η συνακόλουθη σύσταση και λειτουργία του αρχείου των δραστηριοτήτων επεξεργασίας επιτρέπει, μεταξύ άλλων, την επιτυχή διενέργεια μελέτης αντικτύπου για τις ήδη διενεργούμενες επεξεργασίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 του ΓΚΠΔ. Επισημαίνουμε ότι, **εφόσον υπάρχει εκτελών την επεξεργασία**, **αυτός τηρεί**, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 παρ. 2 του ΓΚΠΔ, **αρχείο όλων των κατηγοριών δραστηριοτήτων επεξεργασίας που διεξάγονται εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας**. **<u>Προσοχή</u>: ο DPO, στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του κατά το άρθρο 39 του ΓΚΠΔ, <u>εποπτεύει και παρακολουθεί</u> τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και προς κάθε άλλη ρύθμιση για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα. Η επίτευξη συμμόρφωσης προς τις ρυθμίσεις αυτές είναι αποτέλεσμα <u>συλλογικής</u> προσπάθειας και συνεργασίας προσώπων στο εσωτερικό των οργανωτικών δομών και μεταξύ**

	των οργανωτικών δομών κάθε φορέα, κατά το μέτρο της αρμοδιότητας του καθενός. Ο DPO δεν επιτρέπεται να καταστεί «άνθρωπος για όλες τις δουλειές». Η ουσιαστική προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα είναι κατεξοχήν συλλογική και συνεργατική προσπάθεια.

3. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΛΩΝ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Οι θεμελιώδεις αρχές, που διέπουν κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προσδιορίζονται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ.	**Οι εν λόγω θεμελιώδεις αρχές πρέπει να διέπουν κάθε επεξεργασία, είτε έγχαρτη είτε εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη.**	**Η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτικά σωρευτική και όχι διαζευκτική.**	**Η παραβίαση οποιασδήποτε από τις εν λόγω θεμελιώδεις αρχές καθιστά παράνομη την κρίσιμη επεξεργασία. Εάν η παραβίαση αφορά το σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενός συστήματος αρχειοθέτησης, το σύστημα αυτό παρανόμως λειτουργεί.**

Αρχή της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. (α΄) του ΓΚΠΔ).	**Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων.** **Προσοχή: με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων και όχι σε σχέση με οποιονδήποτε τρίτο ως προς τα δεδομένα.**
Αρχή του περιορισμού του σκοπού (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. (β΄) του ΓΚΠΔ).	**Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς. Η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ.**
Αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. (γ΄) του ΓΚΠΔ).	**Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία.**

Αρχή της ακρίβειας των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. (δ΄) του ΓΚΠΔ).	**Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, επικαιροποιούνται. Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι ανακριβή, σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας.**
Αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. (ε΄) του ΓΚΠΔ).	**Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διατηρούνται υπό μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για τους σκοπούς της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να αποθηκεύονται για μεγαλύτερα διαστήματα, εφόσον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς, σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ και εφόσον εφαρμόζονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που απαιτεί ο ΓΚΠΔ για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων** (πχ. ψευδωνυμοποίηση, κρυπτογράφηση)**.**
Αρχή της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. (στ΄) του ΓΚΠΔ).	**Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων.**
Αρχή της λογοδοσίας (άρθρο 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ).	**Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1, δηλαδή ότι τηρεί τις προαναφερόμενες αρχές για κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.** **Προσοχή: Σε αντίθεση με το προϊσχύον δίκαιο (Οδηγία 95/46/ΕΚ και Ν. 2472/1997) υπάρχει πλέον αυτοτελής ευθύνη έναντι της ΑΠΔΠΧ και του εκτελούντος την επεξεργασία. Ουσιαστικά, και ο εκτελών την επεξεργασία βαρύνεται από την αρχή της λογοδοσίας, δηλαδή φέρει αυτοτελή ευθύνη και πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που θεσπίζει γι' αυτόν ο ΓΚΠΔ.**

4. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΛΩΝ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Περιορισμός του σκοπού.	Βεβαιωθείτε ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τυγχάνουν επεξεργασίας μόνο για το σκοπό, για τον οποίο έχουν αρχικά συλλεγεί. Εάν, ενδεχομένως, έχουν υποστεί περαιτέρω επεξεργασία για σκοπό διαφορετικό από εκείνον, για τον οποίο έχουν αρχικά συλλεγεί, βεβαιωθείτε ότι ο τελευταίος αυτός σκοπός είναι συμβατός με τον αρχικό.
Ελαχιστοποίηση των δεδομένων.	Βεβαιωθείτε ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που έχουν συλλεγεί, περιορίζονται όντως στο αναγκαίο σε σχέση με τους σκοπούς, για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία. Στο πλαίσιο αυτό, βεβαιωθείτε, επίσης, ότι δεν τηρείτε αναιτιολόγητα (επομένως, μη αναγκαία) περισσότερα έγχαρτα ή ηλεκτρονικά αντίγραφα των ίδιων κατηγοριών δεδομένων.
Ακρίβεια των δεδομένων.	Βεβαιωθείτε ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι ακριβή σε σχέση με τους σκοπούς, για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία, και ότι, εφόσον απαιτείται, επικαιροποιούνται. Εφόσον απαιτείται διόρθωση των δεδομένων, αυτή πρέπει να διενεργηθεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.
Περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης των δεδομένων.	Βεβαιωθείτε ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται μόνο για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο σε σχέση με τους σκοπούς επεξεργασίας τους. Λάβετε υπόψη σας σχετικά το σύνολο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που επιβάλλουν συγκεκριμένο χρόνο τήρησης των δεδομένων για συγκεκριμένους σκοπούς επεξεργασίας, καθώς, επίσης, και τη δυνατότητα τήρησης των δεδομένων για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον (ιδίως, με βάση τη νομοθεσία για τα Γενικά Αρχεία του Κράτους). Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, για τα οποία λήγει το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο σε σχέση με τους σκοπούς επεξεργασίας τους, πρέπει συνακολούθως να καταστρέφονται με ασφαλή τρόπο. Εννοείται ότι είναι δυνατή η τήρηση δεδομένων μετά την πλήρη ανωνυμοποίησή τους, καθόσον στην περίπτωση αυτή πρόκειται πλέον για μη προσωπικά δεδομένα.

Ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα των δεδομένων.	Βεβαιωθείτε ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία και κατάλληλα, ιδίως κατά τα άρθρα 25 και 32 του ΓΚΠΔ, μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, μάλιστα, των ευαίσθητων δεδομένων (υπογραμμίζουμε τη σημασία της ψευδωνυμοποίησης και της κρυπτογράφησης των δεδομένων ως βέλτιστων πρακτικών). Βεβαιωθείτε ότι έχουν ληφθεί όλα τα κατάλληλα τεχνικά ή οργανωτικά μέτρα (συμπεριλαμβανομένου του μέτρου της τήρησης αντιγράφων για το σκοπό της ανάκτησης δεδομένων και εκείνου της κατάλληλης εκπαίδευσης του προσωπικού) για την πρόληψη και αποφυγή περιστατικών παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υπό την έννοια του άρθρου 4 στοιχ. (12) του ΓΚΠΔ, ή για τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεών τους. Βεβαιωθείτε ότι έχετε προβεί σε διαβάθμιση της πρόσβασης στα διάφορα συστήματα αρχειοθέτησης και ότι έχει αποκλειστεί η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων χρηστών σε καθένα από αυτά. Βεβαιωθείτε ότι η μελέτη αντικτύπου, κατά το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ, περιλαμβάνει όντως τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων, οι οποίοι ενδέχεται να προκύψουν για τα υποκείμενα των δεδομένων από την επεξεργασία. Υπογραμμίζουμε και πάλι ότι η τήρηση των επιταγών της αρχής της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων **αφορά εξίσου τις ηλεκτρονικές και τις έγχαρτες επεξεργασίες**. Πράγματι, είναι ουσιαστικά απρόσφορη η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον διασφαλίζονται μόνο οι ηλεκτρονικές επεξεργασίες ενώ, παράλληλα, έγγραφα με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένων ή ασθενών (πχ. ιατρικοί φάκελοι ασθενών, κλινικές μελέτες, κλπ.) βρίσκονται στους διαδρόμους νοσοκομείων αφύλακτα και εκτεθειμένα σε μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση οποιουδήποτε. Ή, ακόμα, όταν έγγραφα με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πετιούνται αβίαστα στα σκουπίδια, αντί να καταστρέφονται με ασφάλεια. Υπογραμμίζουμε, επιπλέον, ότι **οι μελέτες αντικτύπου του άρθρου 35 του ΓΚΠΔ και οι πολιτικές ασφαλείας πρέπει να επικαιροποιούνται περιοδικά**, αξιοποιώντας ακόμη και – καλύτερα, αξιοποιώντας ιδίως – την εμπειρία από ενδεχόμενα περιστατικά παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πράγματι, **δεν υπάρχει μελέτη αντικτύπου ή πολιτική ασφαλείας που να εκτείνεται στο διηνεκές**. Η ενδεδειγμένη επικαιροποίηση αποτελεί συστατικό στοιχείο της αποτελεσματικότητας κάθε σοβαρής μελέτης αντικτύπου και κάθε ορθής πολιτικής ασφαλείας.

5. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ

Διαφάνεια έναντι του υποκειμένου και ενημέρωσή του για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα (άρθρα 12, 13 και 14 του ΓΚΠΔ).	Βασικές διατάξεις για την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας για διαφανή ενημέρωση κάθε υποκειμένου (ως εργαζόμενου, ασθενή, κλπ.) είναι **εκείνες του άρθρου 12 του ΓΚΠΔ**. Βεβαιωθείτε ότι κάθε υποκείμενο δεδομένων **έχει λάβει πλήρη ενημέρωση** για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση. Η ενημέρωση των υποκειμένων πρέπει να είναι **έγγραφη**, μέσω εντύπων που θα απευθύνονται ξεχωριστά σε κάθε κατηγορία υποκειμένων (εργαζόμενοι, ασθενείς, αιμοδότες, συμμετέχοντες σε επιστημονικές έρευνες ή κλινικές μελέτες, κλπ.) Ακολούθως, προβείτε στην ενημέρωση του υποκειμένου σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 13 του ΓΚΠΔ, εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων, ή σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 14 του ΓΚΠΔ, εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται από άλλη πηγή. **Προσοχή:** (1) Λαμβανομένων υπόψη των επιταγών της αρχής της λογοδοσίας (ιδίως, **ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να είναι και σε θέση να αποδείξει ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι του υποκειμένου**) και του γεγονότος ότι ο τομέας της παροχής υπηρεσιών υγείας είναι κατεξοχήν τομέας όπου τυγχάνουν επεξεργασίας ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, **η ενημέρωση των υποκειμένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διενεργείται εγγράφως**. (2) **Δεν πρέπει να συγχέεται** η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης των υποκειμένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα (άρθρα 12-14 του ΓΚΠΔ) με τις περιπτώσεις λήψης έγγραφης συγκατάθεσης από τα υποκείμενα για την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα. **Και τούτο, διότι, καταρχάς, η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης των υποκειμένων για την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα κατά τα άρθρα 12-14 του ΓΚΠΔ συνιστά υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας και, αντίστοιχα, δικαίωμα του υποκειμένου, που υφίσταται σε κάθε περίπτωση (πλην εκείνων των περιπτώσεων όπου οι διατάξεις των άρθρων αυτών επιτρέπουν παρεκκλίσεις.** Βλ. άρθρο 12 παρ. 5 στοιχ. (β΄),

	άρθρο 13 παρ. 4, άρθρο 14 παρ. 5), **ενώ η συγκατάθεση του υποκειμένου είναι απλώς μία από τις δυνατές νομικές βάσεις για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα και καταρχήν δεν απαιτείται στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας.** **Πράγματι, στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας κατεξοχήν ενδεδειγμένες (ως ειδικές) νομικές βάσεις για την επεξεργασία δεδομένων των υποκειμένων (κυρίως των ασθενών, αλλά όχι μόνο αυτών) είναι: (α) η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ**, είτε η εν λόγω παροχή ιατρικών υπηρεσιών στηρίζεται ειδικότερα σε νομικές ρυθμίσεις για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από φορείς του Δημοσίου τομέα είτε σε σύμβαση παροχής ιατρικών υπηρεσιών από φορέα του ιδιωτικού τομέα, **και (β) η εκπλήρωση δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (θ΄) του ΓΚΠΔ**, **και όχι η συγκατάθεση του υποκειμένου** (ιδίως του ασθενούς). Η συγκατάθεση του υποκειμένου είναι απαραίτητη νομική βάση για τη σύννομη επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα της υγείας **μόνο όταν αυτή απαιτείται ρητά από διάταξη νόμου**, πχ. για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες επιστημονικής έρευνας στο πλαίσιο κλινικών δοκιμών (Πρβλ. αιτιολογική σκέψη 161 του ΓΚΠΔ). **Στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ρητά η συγκατάθεση** του υποκειμένου για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, **αυτή πρέπει επιπλέον να είναι έγγραφη**. Με βάση τα προαναφερόμενα, εάν το υποκείμενο των δεδομένων καλείται να υπογράψει κατά την παραλαβή εντύπου ενημέρωσης για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, **η υπογραφή του αυτή έχει την έννοια ότι «έλαβε γνώση»** των απαιτούμενων εκ του νόμου στοιχείων για την προσήκουσα ενημέρωσή του και όχι ότι συγκατατίθεται για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, καθόσον η νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα **είναι καταρχήν η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ.** (3) Βεβαιωθείτε ότι, κατά την ενημέρωση του υποκειμένου, **έχουν τηρηθεί οι προθεσμίες**, που προβλέπονται στο άρθρο 12 παρ. 3 και 4 του ΓΚΠΔ. (4) Ενώ απαιτείται ενημέρωση των υποκειμένων πριν από τη διαβίβαση δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτους (για την έννοια του τρίτου Βλ. άρθρο 4 στοιχ. (10) του ΓΚΠΔ), **δεν απαιτείται ενημέρωση των υποκειμένων πριν από τη διαβίβαση δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα σε δημόσιες αρχές, οι οποίες ζητούν, στη βάση εγγράφου αιτιολογημένου αιτήματος, και λαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο**

	συγκεκριμένης έρευνας για την εκπλήρωσης της κύριας αποστολής τους, σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εθνικής προέλευσης διατάξεις (πχ. ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ, ΥΠΕΔΥΦΚΑ, ΑΑΔΕ, ΔΟΥ, αστυνομικές, λιμενικές, στρατιωτικές ή άλλες δημόσιες αρχές στο πλαίσιο διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, δικαστικές αρχές ή εισαγγελικές στο πλαίσιο διενέργειας προανάκρισης ή τακτικής ανάκρισης), **διότι τότε οι εν λόγω δημόσιες αρχές δεν θεωρούνται ως αποδέκτες των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** (Βλ. **άρθρο 4 στοιχ. (9) του ΓΚΠΔ**: «***«αποδέκτης»****: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές που ενδέχεται να λάβουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους δεν θεωρούνται ως αποδέκτες· η επεξεργασία των δεδομένων αυτών από τις εν λόγω δημόσιες αρχές πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων ανάλογα με τους σκοπούς της επεξεργασίας*»). Αντίθετα, για παράδειγμα, **η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)** σαφώς δικαιούται εκ του νόμου (Βλ. άρθρο 2 παρ. 3 και 4 του Ν. 3632/2010) να έχει πρόσβαση **σε πρωτογενή στατιστικά στοιχεία**, **δηλαδή ανωνυμοποιημένες πληροφορίες**, για την εκπλήρωση της κύριας αποστολής της, αλλά καταρχήν δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες που συνιστούν ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα), υπό την έννοια των άρθρων 4, 9 και 10 του ΓΚΠΔ, για την εκπλήρωση της κύριας αποστολής της. Για το λόγο αυτό, η ΗΔΙΚΑ, ως εκτελούσα την επεξεργασία για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας, έχει λάβει οδηγίες ώστε το αρχείο STAT01 να μην περιλαμβάνει το ΑΜΚΑ και το επώνυμο των ασθενών, αλλά μόνο ανωνυμοποιημένες πληροφορίες, γεγονός το οποίο θα πρέπει να επεκταθεί και στην περίπτωση των υπολοίπων εκτελούντων την επεξεργασία - παρόχων ψηφιακών υπηρεσιών (ΟΠΣΥ) στην περίπτωση όλων των νοσηλευτικών ιδρυμάτων. Συνεπώς, η ΕΛΣΤΑΤ καταρχήν δεν εμπίπτει ούτε στην προαναφερόμενη έννοια των δημοσίων αρχών που δεν θεωρούνται αποδέκτες, κατά το άρθρο 4 στοιχ. (10) του ΓΚΠΔ, καθόσον **πρέπει να λαμβάνει μόνο ανωνυμοποιημένες πληροφορίες**. (5) Σχετικές με τη διαφάνεια έναντι του υποκειμένου και την ενημέρωσή του για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα είναι και οι διατάξεις **του άρθρου 19** του ΓΚΠΔ, για την υποχρέωση γνωστοποίησης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας όσον αφορά τη διόρθωση ή τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή τον περιορισμό της επεξεργασίας, **και άλλες διατάξεις ακόμη**, όπως η υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να

	ανακοινώνει στα υποκείμενα των δεδομένων περιστατικά παραβίασης των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, **κατά το άρθρο 34** του ΓΚΠΔ.
Δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα του (άρθρο 15 του ΓΚΠΔ).	Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα κατοχυρώνεται στο άρθρο 15 του ΓΚΠΔ. Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης από το υποκείμενο των δεδομένων και η υποχρέωση ικανοποίησης του δικαιώματος αυτού από τον υπεύθυνο επεξεργασίας **δεν προϋποθέτει την επίκληση εκ μέρους του υποκειμένου ειδικού εννόμου συμφέροντος**. **Αρκεί το ότι πρόκειται για τα δικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**. Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης από το υποκείμενο των δεδομένων εμπεριέχει δικαίωμα ενημέρωσής του (Βλ. άρθρο 15 παρ. 1 του ΓΚΠΔ) για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα (το εύρος του οποίου είναι ανάλογο με το δικαίωμα ενημέρωσής του κατά τα άρθρα 13 και 14 του ΓΚΠΔ) **καθώς, επίσης, και δικαίωμα λήψης αντιγράφων των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα** (Βλ. άρθρο 15 παρ. 3 και 4 του ΓΚΠΔ). Στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης από το υποκείμενο των δεδομένων, η χορήγηση αντιγράφων των δεδομένων του δύναται να διενεργηθεί σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή (ανάλογα με τη δυνατότητα του υπευθύνου επεξεργασίας). Σε κάθε περίπτωση, **πρέπει να αποδεικνύεται** ότι ικανοποιήθηκε το δικαιωμά του με τη λήψη των σχετικών αντιγράφων. Η παρ. 4 του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι **το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης <u>μόνο</u> στα δικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**. Για την πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τρίτων προσώπων οφείλει να επικαλεστεί και να αποδείξει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του μία από τις νομικές βάσεις του άρθρου 6 (για τα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα) ή του άρθρου 9 παρ. 2 (για τα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα) του ΓΚΠΔ. Πχ. ένας εργαζόμενος ζητεί πρόσβαση σε ένα πρακτικό Υπηρεσιακού Συμβουλίου, το οποίο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ιδίου, αλλά και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα άλλων εργαζομένων. Έχει δικαίωμα πρόσβασης, στη βάση του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ, στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ιδίου. Εφόσον εμμένει στη διαβίβαση σε αυτόν και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των άλλων εργαζομένων, τότε για τη διαβίβαση αυτή απαιτείται η συνδρομή μίας από τις νομικές βάσεις των άρθρων 6 ή 9 παρ. 2, αντίστοιχα, πχ. η συνδρομή στο πρόσωπό του ειδικού εννόμου συμφέροντος που συνίσταται στην αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου.

Δικαίωμα του υποκειμένου στη διόρθωση των δεδομένων του (άρθρο 16 του ΓΚΠΔ).	Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στη διόρθωση των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του ΓΚΠΔ. Αποτελεί, ουσιαστικά, έκφανση της θεμελιώδους αρχής της ακρίβειας των δεδομένων του άρθρου 5 παρ. 1 στοιχ. (δ΄) του ΓΚΠΔ. **Προσοχή: Η διόρθωση ανακριβών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου διενεργείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.**
Δικαίωμα του υποκειμένου στη διαγραφή δεδομένων του («δικαίωμα στη λήθη») (άρθρο 17 του ΓΚΠΔ).	Το άρθρο 17 του ΓΚΠΔ κατοχυρώνει το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων «να λησμονηθεί» και το δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων του (Δικαίωμα διαγραφής, «δικαίωμα στη λήθη» / Right to be forgotten). **Προσοχή: Το δικαίωμα αυτό ουσιαστικά δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας**, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου αυτού.
Δικαίωμα του υποκειμένου στον περιορισμό της επεξεργασίας (άρθρο 18 του ΓΚΠΔ).	Το δικαίωμα του υποκειμένου στον περιορισμό της επεξεργασίας κατοχυρώνεται στο άρθρο 18 του ΓΚΠΔ. **Προσοχή:** Οι προϋποθέσεις εφαρμογής του δικαιώματος προβλέπονται **διαζευκτικά** στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ΓΚΠΔ.
Δικαίωμα του υποκειμένου στη φορητότητα των δεδομένων του (άρθρο 20 του ΓΚΠΔ).	Το άρθρο 20 του ΓΚΠΔ κατοχυρώνει το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων **στη φορητότητα των δεδομένων του, δηλαδή στη μεταφορά δεδομένων του από ένα ηλεκτρονικό σύστημα επεξεργασίας σε ένα άλλο, χωρίς να εμποδίζεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να πράξει κάτι τέτοιο.** Ως προϋπόθεση και για την περαιτέρω βελτίωση της πρόσβασης των φυσικών προσώπων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, προβλέπει το δικαίωμα εξασφάλισης των εν λόγω δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε δομημένο και ευρέως χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό μορφότυπο, χωρίς ωστόσο να δημιουργεί και υποχρεώσεις διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων προκειμένου να καθίσταται εφικτή η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού. **Προσοχή: Το δικαίωμα αυτό ουσιαστικά δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας από φορείς του Δημοσίου**, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 1 στοιχ. (α) και της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

Δικαίωμα του υποκειμένου για εναντίωση (αντίρρηση / αντίταξη) στην επεξεργασία (άρθρο 21 του ΓΚΠΔ).	Το άρθρο 21 του ΓΚΠΔ κατοχυρώνει το δικαίωμα εναντίωσης (αντίρρησης / αντίταξης) του υποκειμένου – **ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του** – στην επεξεργασία **απλών** δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, **η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχείο (ε')** (δηλαδή, οσάκις η επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας) **ή στο άρθρο 6 παρ. 1 (στ')** (δηλαδή, οσάκις η επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων, που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί), περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ βάσει των εν λόγω διατάξεων. **Προσοχή:** Το δικαίωμα εναντίωσης (αντίρρησης / αντίταξης) του υποκειμένου, εφόσον συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις εφαρμογής του, δύναται ενδεχομένως να καταλήξει στη διακοπή επεξεργασίας **απλών** δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**, που διεξάγεται στη βάση του άρθρου στο άρθρο 6 παρ. 1 στοιχείο (ε') ή (στ')**, από φορείς του τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπευθύνους επεξεργασίας, (πχ. στην περίπτωση επεξεργασίας απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένων του τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας). Ωστόσο, το δικαίωμα εναντίωσης (αντίρρησης / αντίταξης) του υποκειμένου **δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής σε άλλες περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, μάλιστα, ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας ιδίως στη βάση του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ**.
Δικαίωμα του υποκειμένου για εναντίωση (αντίρρηση / αντίταξη) στην αποκλειστικά	Το άρθρο 22 του ΓΚΠΔ αφορά το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων **να μην υπάγεται σε απόφαση που λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας**, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα που το αφορούν ή το επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο. **Προσοχή: <u>Το δικαίωμα αυτό ουσιαστικά δεν τυγχάνει εφαρμογής</u>**

αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (άρθρο 22 του ΓΚΠΔ).	**στην επεξεργασία δεδομένων – και μάλιστα, ευαίσθητων - στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας**, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου αυτού και των όρων και προϋποθέσεων, που αυτές θέτουν για την εφαρμογή του εν λόγω δικαιώματος.

6. ΛΟΙΠΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περιπτώσεις ύπαρξης περισσότερων από κοινού υπευθύνων επεξεργασίας (ιδίως, άρθρο 26 του ΓΚΠΔ).	Ο ΓΚΠΔ – σε αντίθεση με το προϊσχύον δίκαιο – περιέχει διατάξεις για τη ρύθμιση επεξεργασιών, **που διεξάγονται από περισσότερους από κοινού υπευθύνους επεξεργασίας**. **Βασικές διατάξεις είναι αυτές του άρθρου 26 του ΓΚΠΔ**. Στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας χαρακτηριστικά παραδείγματα επεξεργασιών, που διεξάγονται από περισσότερους από κοινού υπευθύνους επεξεργασίας, αποτελούν εκείνες που διεξάγονται στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Αιμοδοσίας, όπου από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι το Υπουργείο Υγείας και το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (ΕΚΕΑ), και το σύστημα εφεδρικής αποθήκευσης απεικονιστικών εξετάσεων των νοσοκομείων της Χώρας σε νεφοϋπολογιστικό περιβάλλον (cloud), όπου από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι το Υπουργείο Υγείας και τα νοσοκομεία της Χώρας που συμμετέχουν στο σύστημα. **<u>Προσοχή</u>:** (1) Οι σχέσεις μεταξύ των περισσότερων από κοινού υπευθύνων επεξεργασίας και οι ειδικότερες υποχρεώσεις τους ρυθμίζονται **μέσω συμφωνίας μεταξύ τους, εκτός εάν και στον βαθμό που οι αντίστοιχες αρμοδιότητες των υπευθύνων επεξεργασίας καθορίζονται από το δίκαιο** της ΕΕ ή το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκεινται οι υπεύθυνοι επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 26 του ΓΚΠΔ. (2) **Η ουσία της συμφωνίας (νομικής πράξης / ρύθμισης)** για την από κοινού επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 26 του ΓΚΠΔ. (3) Ανεξάρτητα από τους όρους της συμφωνίας (νομικής πράξης / ρύθμισης), που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 26 του ΓΚΠΔ, κάθε ενδιαφερόμενο υποκείμενο δεδομένων **μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του δυνάμει του ΓΚΠΔ έναντι και κατά καθενός από τους από κοινού υπευθύνους επεξεργασίας**.

Περιπτώσεις εκτέλεσης επεξεργασίας (ιδίως, άρθρο 28 του ΓΚΠΔ).	Ο ΓΚΠΔ περιέχει περισσότερες διατάξεις για τη ρύθμιση περιπτώσεων εκτέλεσης επεξεργασίας για λογαριασμό υπευθύνου επεξεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, **βασικές είναι οι ρυθμίσεις του άρθρου 28 του ΓΚΠΔ**. Ωστόσο, από το σύνολο των διατάξεων του ΓΚΠΔ προκύπτει ρητά σειρά ολόκληρη συγκεκριμένων υποχρεώσεων των **εκτελούντων την επεξεργασία** (πχ. στο πλαίσιο της καταγραφής των επεξεργασιών και της σύστασης και λειτουργίας αρχείου των δραστηριοτήτων επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 2 του ΓΚΠΔ, στο πλαίσιο της ασφάλειας της επεξεργασίας, κατά το άρθρο 32 του ΓΚΠΔ) καθώς και η ευθύνη τους έναντι της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ). **Η αρχή της λογοδοσίας καλύπτει εν τέλει και τον εκτελούντα την επεξεργασία, στο βαθμό που του αναλογεί**. Υπενθυμίζουμε ότι **η έννοια του εκτελούντος την επεξεργασίας προσδιορίζεται στο άρθρο 4 στοιχ. (8) του ΓΚΠΔ**: «***«εκτελών την επεξεργασία»:*** *το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας* ***που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας***». Η έννοια του εκτελούντος την επεξεργασία περιλαμβάνεται, βέβαια, στους βασικούς ορισμούς του άρθρου 4 του ΓΚΠΔ, αλλά η εκτέλεση επεξεργασίας για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας **αποτελεί απλώς ενδεχόμενο** (με συγκεκριμένες έννομες συνέπειες) **και όχι αναγκαία συνθήκη** στο δίκαιο της προστασίας του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα. **Ο εκτελών την επεξεργασία**, **εφόσον υπάρχει** (ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο), **αποτελεί οπωσδήποτε <u>ξεχωριστή νομική οντότητα</u> σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας**. **Δεν πρέπει να συγχέεται** ο εκτελών την επεξεργασία, εφόσον υπάρχει, με τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία εργάζονται με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση εντός του υπευθύνου επεξεργασίας και έχουν εξουσιοδοτηθεί από αυτόν για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα τελευταία αυτά πρόσωπα **δεν είναι** εκτελούντες την επεξεργασία, **αλλά εργαζόμενοι για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας**, εξουσιοδοτημένοι από αυτόν (ως διαπιστευμένοι χρήστες) για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

	<u>Προσοχή</u> σε σχέση με την εκτέλεση επεξεργασίας: (1) **Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη για την επιλογή μόνο** εκτελούντων την επεξεργασία που παρέχουν **επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων**, **κατά τρόπο ώστε** η επεξεργασία να πληροί τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 28 παρ. 1 του ΓΚΠΔ). (2) **Απαγορεύεται στον εκτελούντα την επεξεργασία να προσλάβει άλλον εκτελούντα την επεξεργασία <u>χωρίς προηγούμενη</u> ειδική ή γενική γραπτή άδεια του υπευθύνου επεξεργασίας**. **Σε περίπτωση <u>γενικής</u> γραπτής άδειας**, ο εκτελών την επεξεργασία **ενημερώνει** τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τυχόν σκοπούμενες αλλαγές που αφορούν την προσθήκη ή την αντικατάσταση των άλλων εκτελούντων την επεξεργασία, **παρέχοντας με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα στον υπεύθυνο επεξεργασίας να αντιταχθεί σε αυτές τις αλλαγές** (άρθρο 28 παρ. 2 του ΓΚΠΔ). **Σχετικές με την περαιτέρω εκτέλεση επεξεργασίας είναι και οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 28 του ΓΚΠΔ**. (3) Η επεξεργασία από τον εκτελούντα την επεξεργασία θεμελιώνεται οπωσδήποτε **σε σύμβαση ή σε άλλη νομική πράξη** υπαγόμενη στο δίκαιο της ΕΕ ή του κράτους μέλους, **που <u>δεσμεύει</u> τον εκτελούντα την επεξεργασία σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας <u>και καθορίζει</u> <u>το αντικείμενο</u> και <u>τη διάρκεια</u> της επεξεργασίας**, **<u>τη φύση</u> και <u>το σκοπό</u> της επεξεργασίας**, **<u>το είδος</u> των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και <u>τις κατηγορίες</u> των υποκειμένων των δεδομένων και <u>τις υποχρεώσεις</u> <u>και τα δικαιώματα</u> <u>του υπευθύνου επεξεργασίας</u>** (άρθρο 28 παρ. 3 του ΓΚΠΔ). **Το ελάχιστο περιεχόμενο** της εν λόγω σύμβασης ή άλλης νομικής πράξης, σχετικά με τα προαναφερόμενα, **προβλέπεται ρητά στις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 3 του ΓΚΠΔ**, των οποίων πρέπει να γίνεται χρήση. (4) Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 82, 83 και 84 του ΓΚΠΔ, **εάν ο εκτελών την επεξεργασία καθορίσει κατά παράβαση** του ΓΚΠΔ **τους σκοπούς και τα μέσα της επεξεργασίας**, **ο εκτελών την επεξεργασία θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας για τη συγκεκριμένη επεξεργασία**, κατά το άρθρο 28 παρ. 10 του ΓΚΠΔ.

	(5) Εφόσον υπάρχει εκτέλεση επεξεργασίας, το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται – κατά τα άρθρα 12, 13 και 14 του ΓΚΠΔ – για το γεγονός της εκτέλεσης επεξεργασίας και την ταυτότητα του εκτελούντος την επεξεργασία (ή την κατηγορία των εκτελούντων την επεξεργασία), καθόσον ο εκτελών την επεξεργασία είναι αποδέκτης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υπό την έννοια του άρθρου 4 στοιχ. (9) του ΓΚΠΔ. (6) Σε περιπτώσεις που φορείς του (δημόσιου) τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας αναθέτουν σε νομικά πρόσωπα (κατά βάση, σε εταιρείες) την τεχνική υποστήριξη των πληροφοριακών τους συστημάτων ή των διαγνωστικών τους μηχανημάτων, τα νομικά αυτά πρόσωπα καταρχήν δεν έχουν δικαίωμα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ασθενών και, συνεπώς, δεν πρέπει να αποκτούν πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως ασθενών. Κάθε σύμβαση που συνάπτεται από φορέα του (δημόσιου) τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας (πχ. νοσοκομεία) με κάποιον ανάδοχο, ως πάροχο υπηρεσιών, **δεν συνιστά κατ' ανάγκη εκτέλεση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**. Η εκτέλεση επεξεργασίας χωρεί μόνο όταν αυτή είναι αναγκαίο αντικείμενο της σύμβασης, σε σχέση με το σκοπό της.

7. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Επιταγές προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό της επεξεργασίας και εξ ορισμού (άρθρο 25 του ΓΚΠΔ).	Οι βασικές κατευθυντήριες διατάξεις του άρθρου 25 του ΓΚΠΔ προσδιορίζουν τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας και επιβάλουν την ανάγκη προστασίας των δεδομένων **ήδη από τον σχεδιασμό κάθε επεξεργασίας – είτε πρόκειται για έγχαρτη είτε για ηλεκτρονική επεξεργασία – και εξ ορισμού** (data protection by design / data protection by default). **Η αρχή της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό κάθε επεξεργασίας (data protection by design)**, κατά το άρθρο 25 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, έχει την έννοια ότι **ο υπεύθυνος επεξεργασίας – λαμβάνοντας υπόψη** τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων από την επεξεργασία – **εφαρμόζει αποτελεσματικά, τόσο κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τη στιγμή της επεξεργασίας, κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα**, όπως η ψευδωνυμοποίηση, **σχεδιασμένα για την εφαρμογή αρχών προστασίας των δεδομένων**, όπως η ελαχιστοποίηση των δεδομένων**, και την ενσωμάτωση των απαραίτητων εγγυήσεων στην επεξεργασία κατά τρόπο ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων**. **Η αρχή της προστασίας των δεδομένων εξ ορισμού (data protection by default**) κατά το άρθρο 25 παρ. 2 του ΓΚΠΔ, έχει την έννοια ότι **ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να διασφαλίζει ότι, εξ ορισμού**, υφίστανται επεξεργασία **μόνο** τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητα για τον εκάστοτε σκοπό της επεξεργασίας (**αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**). **Αυτή η υποχρέωση ισχύει** για **το εύρος** των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται, **τον βαθμό** της επεξεργασίας τους, **την περίοδο αποθήκευσης και την προσβασιμότητά τους**. Ειδικότερα, τα εν λόγω μέτρα διασφαλίζουν ότι, εξ ορισμού, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν καθίστανται προσβάσιμα χωρίς την παρέμβαση του φυσικού προσώπου σε αόριστο αριθμό φυσικών προσώπων. Βεβαιωθείτε ότι αρχές αυτές τηρούνται πλήρως σχετικά με κάθε – έγχαρτη ή ηλεκτρονική – επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

	χαρακτήρα, η οποία ήδη διενεργείται ή σχεδιάζεται ώστε να διενεργηθεί.
Επιταγές ασφάλειας της επεξεργασίας (άρθρο 32 του ΓΚΠΔ).	Ο ΓΚΠΔ εύλογα περιέχει περισσότερες διατάξεις για την ασφάλεια κάθε επεξεργασίας, είτε πρόκειται για έγχαρτη είτε για ηλεκτρονική επεξεργασία. **Οι βασικές κατευθυντήριες διατάξεις σχετικά με την ασφάλεια κάθε επεξεργασίας είναι εκείνες του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ**. Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό για τη λογική, που διέπει το ΓΚΠΔ και στην ανάλυση της οποίας επιμείναμε στον παρόντα Οδηγό, ότι οι επιταγές της ασφάλειας της επεξεργασίας του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ **απευθύνονται τόσο στον υπεύθυνο επεξεργασίας όσο και στον εκτελούντα την επεξεργασία**, εφόσον αυτός υπάρχει. Στο πλαίσιο αυτό, **τόσο ο υπεύθυνος επεξεργασίας και όσο ο εκτελών την επεξεργασία – λαμβάνοντας υπόψη** τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων – **εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου** να διασφαλίζεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των κινδύνων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση (**ο κατάλογος των μέτρων είναι ενδεικτικός και όχι περιοριστικός**): (α) **της ψευδωνυμοποίησης και της κρυπτογράφησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**, (β) **της δυνατότητας διασφάλισης του απορρήτου, της ακεραιότητας, της διαθεσιμότητας και της αξιοπιστίας των συστημάτων και των υπηρεσιών επεξεργασίας σε συνεχή βάση**, (γ) **της δυνατότητας αποκατάστασης της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε εύθετο χρόνο σε περίπτωση φυσικού ή τεχνικού συμβάντος**, (δ) **διαδικασίας για την τακτική δοκιμή, εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και των οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας της επεξεργασίας** (άρθρο 32 παρ. 1 του ΓΚΠΔ). **Πως προσδιορίζεται η καταλληλότητα του επιπέδου ασφαλείας της επεξεργασίας;** Στο πλαίσιο μίας προενεργητικής διαδικασίας εκτίμησης της καταλληλότητας, είτε από το σχεδιασμό της επεξεργασίας είτε κατά την επικαιροποίηση των μέτρων ασφαλείας, **για την εκτίμηση του εκάστοτε ενδεδειγμένου επιπέδου ασφάλειας λαμβάνονται ιδίως υπόψη οι κίνδυνοι**

	που απορρέουν από την επεξεργασία, ιδίως από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, άνευ αδείας κοινολόγηση ή προσπέλαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία. (άρθρο 32 παρ. 2 του ΓΚΠΔ). Μολονότι το κατεξοχήν «εργαλείο» για την εκτίμηση του εκάστοτε ενδεδειγμένου επιπέδου ασφάλειας αποτελεί **η διενέργεια μελέτης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (DPIA)**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 35 του ΓΚΠΔ, **η προαναφερόμενη εκτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων, που απορρέουν από την επεξεργασία, πρέπει να διενεργείται σε κάθε περίπτωση**, ακόμα και στις περιπτώσεις επεξεργασιών για τις οποίες δεν απαιτείται διενέργεια μελέτης αντικτύπου. Επιπλέον, επιβάλλεται **τόσο στον υπεύθυνο επεξεργασίας όσο και στον εκτελούντα την επεξεργασία**, αντίστοιχα, **η υποχρέωση να λαμβάνουν μέτρα,** ώστε να διασφαλίζεται ότι **κάθε φυσικό πρόσωπο**, **το οποίο ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και το οποίο έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**, τα επεξεργάζεται **μόνο κατ' εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας**, **εκτός εάν** υποχρεούται προς τούτο από το δίκαιο της ΕΕ ή του κράτους μέλους (άρθρο 32 παρ. 4 του ΓΚΠΔ). Με βάση τα προαναφερόμενα, μετά από τη διαδικασία εκτίμησης και αξιολόγησης των κινδύνων κατά τα προαναφερόμενα, απαιτείται η λήψη μέτρων – όπως αυτά που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ – προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια κάθε επεξεργασίας και, συνακολούθως, κάθε συστήματος αρχειοθέτησης, το οποίο έχει συσταθεί. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται ενδεικτικά: - Να υιοθετούνται συστηματικά κατά την επεξεργασία – κατά μείζονα λόγο των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – οι τεχνικές της κρυπτογράφησης και της ψευδωνυμοποίησης των δεδομένων. - Να υιοθετείται, όποτε απαιτείται από τις περιστάσεις (πχ. για τη διενέργεια επιστημονικής έρευνας) η τεχνική της ανωνυμοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. - Να οριοθετηθούν, λαμβάνοντας υπόψη και τα οργανογράμματα και τα καθηκοντολογία του κάθε

	φορέα, οι κατηγορίες των προσώπων και να προσδιοριστούν ονομαστικά τα πρόσωπα, τα οποία, ως εξουσιοδοτημένοι χρήστες, θα έχουν πρόσβαση σε κάθε κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σε κάθε σύστημα αρχειοθέτησης. - Να διαμορφωθούν πολιτικές ασφαλείας σχετικά με τον έλεγχο της πρόσβασης των προσώπων σε κάθε κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σε κάθε σύστημα αρχειοθέτησης, συμπεριλαμβανομένης της καταγραφής των προσώπων που διενεργούν πρόσβαση. - Να τεθούν αυστηρά **κωδικοί για την πρόσβαση** και τον έλεγχο πρόσβασης σε αυτοματοποιημένες επεξεργασίες, οι οποίοι θα είναι εξατομικευμένοι, θα φυλάσσονται ασφαλώς, **δεν θα αποκαλύπτονται σε άλλους χρήστες και θα αλλάζουν υποχρεωτικά σε περιοδική βάση**. - Να διασφαλιστεί η αποτροπή εξαγωγής μεγάλου εύρους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε εξωτερικά αποθηκευτικά μέσα. - Να επικαιροποιούνται περιοδικά τα λογισμικά (ιδίως εκείνα που αφορούν προστασία από ιούς), βάσει των οποίων διενεργούνται αυτοματοποιημένες επεξεργασίες, με τη χρήση των πλέον πρόσφατων εκδόσεων. - Να διασφαλιστεί η δημιουργία, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, και η ασφαλής (ενδείκνυται σχετικά και η κρυπτογράφηση) τήρηση αντιγράφων ασφαλείας. - Να διασφαλιστεί η δυνατότητα ανάκτησης δεδομένων από τα τηρούμενα αντίγραφα ασφαλείας, σε περίπτωση (τυχαίας ή όχι) απώλειας δεδομένων. - Να καταστρέφονται ασφαλώς τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – είτε σε έγχαρτη είτε σε ηλεκτρονική μορφή – μετά το πέρας της περιόδου τήρησής τους. - Να γνωστοποιούνται οι αρχές της πολιτικής ασφαλείας στο προσωπικό και να διασφαλίζεται η σχετική εκπαίδευσή του. - Να επικαιροποιούνται οπωσδήποτε σε περιοδική βάση οι πολιτικές ασφαλείας αξιοποιώντας ακόμη και – καλύτερα, αξιοποιώντας ιδίως – την εμπειρία από ενδεχόμενα περιστατικά παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. **Επαναλαμβάνουμε: δεν υφίσταται πολιτική ασφαλείας που να εκτείνεται στο διηνεκές**. **Προσοχή: Η τήρηση των επιταγών για την ασφάλεια κάθε επεξεργασίας δεν είναι απλή δεοντολογική υποχρέωση, αλλά υποχρέωση εκ του νόμου, η παραβίαση της οποίας δύναται να επισύρει την επιβολή αυστηρών (πειθαρχικών, αστικών,**

	ποινικών) κυρώσεων. Κυρίως, πρέπει να γίνει **ουσιώδες τμήμα της κουλτούρας** των προσώπων, που συμμετέχουν με οποιοδήποτε τρόπο στην παροχή υπηρεσιών υγείας και στη διοικητική υποστήριξη του φορέα. **Σε ένα ασθενοκεντρικό σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας, η προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα δεν συνιστά απλή επιλογή, αλλά πρωταρχικό σκοπό του συστήματος.**
Επιταγές για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρα 35-36 του ΓΚΠΔ).	Όπως προαναφέρθηκε, το κατεξοχήν «εργαλείο» για την εκτίμηση του εκάστοτε ενδεδειγμένου επιπέδου ασφάλειας αποτελεί **η διενέργεια μελέτης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (DPIA)**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 35 του ΓΚΠΔ. Τα σχετικά με τη διενέργεια μελέτης αντικτύπου ρυθμίζονται στις διατάξεις των άρθρων 35 και 36 του ΓΚΠΔ. Το άρθρο 35 θεσπίζει την υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας, συνεπικουρούμενων από τους εκτελούντες την επεξεργασία εφόσον υπάρχουν, να διενεργούν εκτίμηση επιπτώσεων (DPIA) σχετικά με την προστασία των δεδομένων, ήδη από το σχεδιασμό και οπωσδήποτε πριν από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτή εγκυμονεί υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων. Το άρθρο 36 αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες η διαβούλευση με την αρχή ελέγχου και η έγκριση από την αρχή ελέγχου είναι υποχρεωτικές πριν από την επεξεργασία. Οι διατάξεις αυτές είναι ιδιαίτερα διεξοδικές και σαφείς. Περιοριζόμαστε να υπογραμμίσουμε εδώ ότι η διενέργεια μελέτης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (DPIA) αφορά τόσο τις σχεδιαζόμενες επεξεργασίες όσο και αυτές, που ήδη διενεργούνται. Επαναλαμβάνουμε και εδώ ότι **οι μελέτες αντικτύπου του άρθρου 35 του ΓΚΠΔ και οι πολιτικές ασφαλείας πρέπει να επικαιροποιούνται περιοδικά**, αξιοποιώντας ακόμη και – καλύτερα, αξιοποιώντας ιδίως – την εμπειρία από ενδεχόμενα περιστατικά παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πράγματι, **δεν υπάρχει σοβαρή μελέτη αντικτύπου ή ορθή πολιτική ασφαλείας που να εκτείνεται στο διηνεκές**. **Η ενδεδειγμένη επικαιροποίηση αποτελεί συστατικό στοιχείο της αποτελεσματικότητας κάθε μελέτης αντικτύπου και κάθε πολιτικής ασφαλείας**. Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ έχουν μία εσωτερική

	συνοχή, καθίσταται προφανές ότι για τις επεξεργασίες, που ήδη διενεργούνται, η διενέργεια μελέτης αντίκτυπου εξαρτά σημαντικά την επιτυχία της από την επιτυχία της καταγραφής των επεξεργασιών κατά το άρθρο 30 του ΓΚΠΔ. Καταρχήν στόχος είναι η διενέργεια μελέτης αντικτύπου να επιτευχθεί από το σύνολο των φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας του Δημόσιου τομέα έως το τέλος του πρώτου τριμήνου του έτους 2019, το αργότερο. Ηλεκτρονικό αντίγραφο μελέτης αντικτύπου από κάθε φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας του Δημόσιου τομέα πρέπει να υποβάλλεται, με την ολοκλήρωση αυτής, στον DPO του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να αξιολογείται και η ανάγκη διαβούλευσης με την ΑΠΔΠΧ, κατά το άρθρο 36 του ΓΚΠΔ.
Επιταγές σχετικά με γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην εποπτική αρχή και ανακοίνωση αυτής στα υποκείμενα των δεδομένων (άρθρα 33-34 του ΓΚΠΔ).	Τα άρθρα 33 και 34 του ΓΚΠΔ θεσπίζουν, αντίστοιχα, υποχρέωση γνωστοποίησης στην ΑΠΔΠΧ και ανακοίνωσης στα υποκείμενα των δεδομένων περιστατικών παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά το πρότυπο της κοινοποίησης των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Και οι διατάξεις αυτές είναι ιδιαίτερα διεξοδικές και σαφείς. Περιοριζόμαστε να υπογραμμίσουμε εδώ επιγραμματικά τα ακόλουθα: (1) Είναι εξαιρετικά σημαντικό ιδίως για τους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας όχι μόνο να διασφαλίζουν την ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τα προαναφερόμενα, **αλλά και το να θεσπίζουν επιπλέον διαδικασίες**, οι οποίες θα αποσκοπούν **στην έγκαιρη διαπίστωση** περιστατικών παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτά συμβούν, δηλαδή στη διαπίστωσή τους μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα από τη στιγμή που αυτά συνέβησαν, **με απώτερο στόχο να μετριάσουν τη ζημία που υπέστησαν τα υποκείμενα των δεδομένων**. **Περισσότερο σημαντική** από την ίδια την υποχρέωση γνωστοποίησης περιστατικού παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΑΠΔΠΧ εντός 72 ωρών από τη στιγμή που έλαβαν γνώση **είναι η δυνατότητά τους να λάβουν όντως γνώση του περιστατικού εγκαίρως**, δηλαδή μέσα στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα από τη στιγμή που αυτό συνέβη. (2) Εξίσου ουσιώδες είναι το να προβαίνουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας **σε κάθε απαραίτητη ενέργεια**, προκειμένου

	να μετριάσουν τη ζημία που υπέστησαν τα υποκείμενα των δεδομένων. (3) Οφείλουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας **να συνεργάζονται πλήρως με την ΑΠΔΠΧ** για τον περιορισμό των πιθανών δυσμενών επιπτώσεών της παραβίασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (4) Εφόσον συμβεί περιστατικό παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οφείλουν να διδάσκονται από την εμπειρία αυτή, αξιοποιώντας την τουλάχιστον για τη βελτίωση των πολιτικών ασφαλείας. Εκείνο το οποίο είναι πραγματικά ανεπίτρεπτο είναι η εντελώς παθητική στάση απέναντι σε ένα περιστατικό παραβίασης. Ουσιαστικά, σε μία τέτοια περίπτωση προετοιμάζεται το έδαφος για το επόμενο περιστατικό παραβίασης. Τα περιστατικά παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να γνωστοποιούνται στην ΑΠΔΠΧ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 33 του ΓΚΠΔ, κατά τα προαναφερόμενα. Πρέπει επιπλέον να γνωστοποιούνται στον DPO του Υπουργείου Υγείας, ο οποίος επιφορτίζεται με την παρακολούθηση της συμμόρφωσης του Υπουργείου και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων με το ΓΚΠΔ.

8. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ Η ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς (άρθρα 44-50 του ΓΚΠΔ).	Τα άρθρα 44-50 του ΓΚΠΔ αναφέρονται στις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς. Υπογραμμίζουμε το προφανές: διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες σημαίνει διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα **εκτός ΕΕ**. Για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας **εντός ΕΕ** δεν ισχύουν τα άρθρα 44-50 του ΓΚΠΔ, αλλά ειδικές νομικές ρυθμίσεις, ιδίως εκείνες της Οδηγίας 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 *περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης*, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του Ν. 4213/2013, όπως αυτές ισχύουν. Υπογραμμίζουμε επιπλέον ότι η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς συνιστά, βεβαίως, πρωτίστως **επεξεργασία**. Συνεπώς, **για τη νομιμότητά της απαιτούνται σωρευτικά** (όπως για κάθε άλλη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) **καταρχήν**: (α) η ύπαρξη ενός νόμιμου, καθορισμένου και σαφή σκοπού επεξεργασίας, (β) η συνδρομή μίας τουλάχιστον από τις νομικές βάσεις, που αναφέρονται είτε στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ για τα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είτε στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένα) και (γ) η διασφάλιση της τήρησης **όλων** των θεμελιωδών αρχών, που διέπουν κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κατά τα λοιπά, για τη νομιμότητά της, απαιτείται και η τήρηση των επιταγών των άρθρων 44 έως 50 του ΓΚΠΔ, ανάλογα με το είδος της διαβίβασης.

9. ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Απαιτείται όπως κάθε φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας να έχει οπωσδήποτε λάβει την προηγούμενη συγκατάθεση κάθε <u>ασθενούς</u> για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να του παράσχει υπηρεσίες υγείας;	**Όχι, δεν απαιτείται. Η συγκατάθεση του ασθενούς, ως υποκειμένου των δεδομένων, είναι απλώς μία από τις δυνατές νομικές βάσεις για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα <u>και καταρχήν δεν απαιτείται στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας</u>.** **Πράγματι, στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας <u>κατεξοχήν ενδεδειγμένες</u> (<u>ως ειδικές</u>) <u>νομικές βάσεις</u> για την επεξεργασία δεδομένων των υποκειμένων (κυρίως των ασθενών, αλλά όχι μόνο αυτών) είναι: (α) <u>η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ</u></u>**, είτε η εν λόγω παροχή ιατρικών υπηρεσιών στηρίζεται ειδικότερα σε νομικές ρυθμίσεις για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από φορείς του Δημοσίου τομέα είτε σε σύμβαση παροχής ιατρικών υπηρεσιών από φορέα του ιδιωτικού τομέα, **και (β) <u>η εκπλήρωση δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (θ΄) του ΓΚΠΔ</u>**, **<u>και όχι η συγκατάθεση του υποκειμένου</u>** (ιδίως του ασθενούς). Η συγκατάθεση του υποκειμένου είναι απαραίτητη νομική βάση για τη σύννομη επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα της υγείας **μόνο όταν αυτή απαιτείται ρητά από διάταξη νόμου**, πχ. για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες επιστημονικής έρευνας στο πλαίσιο κλινικών δοκιμών (Πρβλ. αιτιολογική σκέψη 161 του ΓΚΠΔ). **Στις περιπτώσεις όπου απαιτείται ρητά η συγκατάθεση** του υποκειμένου για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, **αυτή πρέπει επιπλέον να είναι έγγραφη**. Με βάση τα προαναφερόμενα, εάν το υποκείμενο των δεδομένων καλείται να υπογράψει κατά την παραλαβή εντύπου ενημέρωσης για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, **η υπογραφή του αυτή έχει την έννοια ότι «έλαβε γνώση»** των απαιτούμενων εκ του νόμου στοιχείων για την προσήκουσα ενημέρωσή του και όχι ότι συγκατατίθεται για την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, καθόσον η νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα **είναι καταρχήν η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ.** Συνεπώς, <u>δεν επιτρέπεται</u> η άρνηση παροχής υπηρεσιών υγείας **με το επιχείρημα ότι το υποκείμενο των**

	δεδομένων αρνήθηκε να παράσχει τη συγκατάθεσή του για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθόσον η νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα είναι καταρχήν η παροχή ιατρικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ**.**
Απαιτείται όπως κάθε φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας να έχει οπωσδήποτε λάβει την προηγούμενη συγκατάθεση κάθε <u>εργαζομένου</u> του για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, στο πλαίσιο της εργασιακής του σχέσης;	Και πάλι, όχι. Επισημαίνουμε, ότι για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων **των εργαζομένων** στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας **καταρχήν ενδεδειγμένη νομική βάση είναι <u>εκείνη του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (β΄) του ΓΚΠΔ</u>: «***η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπευθύνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους ή από συλλογική συμφωνία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο παρέχοντας κατάλληλες εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων*». Επίσης, επεξεργασίες ευαίσθητων δεδομένων **των εργαζομένων** στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας δύνανται να θεμελιωθούν **<u>και στη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ</u>, εφόσον πρόκειται για επεξεργασίες απαραίτητες** για την πλήρωση σκοπών προληπτικής ή επαγγελματικής ιατρικής, εκτίμησης της ικανότητας προς εργασία του εργαζομένου, ιατρικής διάγνωσης, παροχής υγειονομικής ή κοινωνικής περίθαλψης ή θεραπείας ή διαχείρισης υγειονομικών και κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών. Επιπλέον, επεξεργασίες ευαίσθητων δεδομένων **των εργαζομένων** στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας δύνανται να θεμελιωθούν **<u>και στη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ</u>, εφόσον πρόκειται για επεξεργασίες απαραίτητες** για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων. Εν κατακλείδι, οι επεξεργασίες ευαίσθητων δεδομένων **των εργαζομένων** στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας δύνανται να θεμελιωθούν σε περισσότερες νομικές

	βάσεις μεταξύ εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ (είτε σε μία από αυτές που προαναφέρθηκαν είτε σε κάποια άλλη), χωρίς να απαιτείται οπωσδήποτε η συγκατάθεση καθενός εξ αυτών, ως υποκειμένου των δεδομένων. Η συγκατάθεση του εργαζομένου για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων του στον τομέα παροχής υπηρεσιών υγείας – υπό τους όρους του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (α΄) του ΓΚΠΔ – **απαιτείται μόνο στην περίπτωση που δεν δύναται να θεμελιωθεί η επεξεργασία των κρίσιμων ευαίσθητων δεδομένων σε οποιαδήποτε άλλη από τις νομικές βάσεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ**.
Δικαιούται ένας ασθενής να λάβει αντίγραφα του ιατρικού του φακέλου από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας;	**Κάθε ασθενής, ως υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση του ιατρικού του φακέλου και να λαμβάνει, επίσης, αντίγραφα αυτού και, αντίστοιχα, ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ικανοποιήσει το δικαίωμά του αυτό,** σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ. **Η λήψη από ασθενή αντιγράφων του ιατρικού του φακέλου συνιστά σαφώς άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ (Βλ. επιπλέον και το άρθρο 14 παρ. 8 του Ν. 3418/2005, Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας). Βλ. ανωτέρω για το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων.**
Δικαιούται ασθενής, ως υποκείμενο δεδομένων, να ζητήσει από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας να διαγράψει τον ιατρικό του φάκελο από τα αρχεία του;	Καταρχάς, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 3418/2005, Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας: «4. *Η υποχρέωση διατήρησης των ιατρικών αρχείων ισχύει: α) στα ιδιωτικά ιατρεία και τις λοιπές μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του ιδιωτικού τομέα, για μία δεκαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενή και β) σε κάθε άλλη περίπτωση, για μία εικοσαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενή*». Ακολούθως, όπως προαναφέρθηκε, το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων «να λησμονηθεί» και το δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων του (Δικαίωμα διαγραφής, «δικαίωμα στη λήθη» / Right to be forgotten), όπως κατοχυρώνεται στις διατάξεις του άρθρου 17 του ΓΚΠΔ, **δεν εφαρμόζεται** στην επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υγείας, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρ. 3 του

	άρθρου αυτού.
Δικαιούται φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να χορηγήσει αντίγραφα του ιατρικού φακέλου ασθενούς, που έχει αποβιώσει, σε τρίτο;	Όπως προαναφέρθηκε, υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά το άρθρο 4 του ΓΚΠΔ, μπορεί να είναι μόνο ζων φυσικό πρόσωπο. Συνεπώς, εξαιρούνται του προστατευτικού πεδίου εφαρμογής των ρυθμίσεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι θανόντες. Αίτημα για χορήγηση από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας αντιγράφων ιατρικού φακέλου ασθενούς, που έχει αποβιώσει, σε τρίτο (είτε αυτός είναι συγγενής του αποβιώσαντος ασθενούς είτε οποιοσδήποτε άλλος τρίτος), θα κριθεί στη βάση της επίκλησης και απόδειξης ειδικού εννόμου συμφέροντος και της εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 3418/2005, Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας (Βλ. ιδίως άρθρα 13 παρ. 6 και 14 παρ. 8 του Ν. 3418/2005). Δεν απαιτείται η επίκληση και απόδειξη ειδικού εννόμου συμφέροντος του τρίτου, όταν ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας υποχρεούται να διαβιβάσει στον τρίτο βάσει δικαστικής απόφασης (πχ. απόφαση ασφαλιστικών μέτρων). Ούτε στις περιπτώσεις, όπου ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας υποχρεούται να διαβιβάσει σε δημόσιες αρχές ή σε δικαστικές αρχές αντίστοιχα, στο πλαίσιο διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή τακτικής ανάκρισης, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί ανωτέρω.

Δικαιούται τρίτος να λάβει από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, αντίγραφα ιατρικού φακέλου ασθενούς;	Η διαβίβαση σε τρίτο από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικών ειδικότερα με την υγεία του υποκειμένου τους, υπό την έννοια των άρθρων 4 και 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. Συνεπώς, **για τη νομιμότητά της απαιτούνται σωρευτικά** (όπως για κάθε άλλη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) **καταρχήν**: (α) η ύπαρξη ενός νόμιμου, καθορισμένου και σαφή **σκοπού** επεξεργασίας, (β) η συνδρομή **μίας τουλάχιστον** από τις νομικές βάσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένα) και (γ) η διασφάλιση της τήρησης **όλων** των θεμελιωδών αρχών, που διέπουν κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Απαιτείται, επιπλέον, ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, **να ενημερώσει** το υποκείμενο των δεδομένων για τη σκοπούμενη διαβίβαση και να του θέσει εύλογη προθεσμία, προκειμένου να είναι σε θέση να προβάλει ενδεχομένως αντιρρήσεις για τη διαβίβαση αυτή.
Δικαιούται συγγενής ασθενούς να λάβει από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, αποτελέσματα εξετάσεων του ασθενούς, εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να τα παραλάβει ο ίδιος;	Μπορεί να θεμελιωθεί η νομιμότητα της επεξεργασίας αυτής (διαβίβασης) σε δύο τουλάχιστον νομικές βάσεις, που περιλαμβάνονται στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ: (1) εφόσον πρόκειται για επεξεργασία που είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι σωματικά ή νομικά ανίκανο να συγκατατεθεί (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (γ΄) του ΓΚΠΔ) και (2) εφόσον πρόκειται για επεξεργασία που είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα (άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (στ΄) του ΓΚΠΔ). Εννοείται ότι εφόσον ο ασθενής, που δεν είναι σε θέση να παραλάβει ο ίδιος τα αποτελέσματα των εξετάσεών του (πχ. διότι αναρρώνει), έχει εξουσιοδοτήσει νομίμως συγκεκριμένο συγγενή του να τα παραλάβει στο όνομα και για λογαριασμό του, αυτός ο νομίμως εξουσιοδοτημένος συγγενής του ασθενούς ταυτίζεται με το υποκείμενο των δεδομένων και ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης στο όνομα και για λογαριασμό του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ.

Δικαιούται τρίτος να λάβει από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, αντίγραφα ιατρικού φακέλου ασθενούς στη βάση εισαγγελικής παραγγελίας;	Η διαβίβαση σε τρίτο από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικών ειδικότερα με την υγεία του υποκειμένου τους, υπό την έννοια των άρθρων 4 και 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. Συνεπώς, **για τη νομιμότητά της απαιτούνται σωρευτικά** (όπως για κάθε άλλη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) **καταρχήν**: (α) η ύπαρξη ενός νόμιμου, καθορισμένου και σαφή **σκοπού** επεξεργασίας, (β) η συνδρομή **μίας τουλάχιστον** από τις νομικές βάσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένα) και (γ) η διασφάλιση της τήρησης **όλων** των θεμελιωδών αρχών, που διέπουν κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Απαιτείται, επιπλέον, ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, **να ενημερώσει** το υποκείμενο των δεδομένων για τη σκοπούμενη διαβίβαση και να του θέσει εύλογη προθεσμία, προκειμένου να είναι σε θέση να προβάλει ενδεχομένως αντιρρήσεις για τη διαβίβαση αυτή. Ως προς την εισαγγελική παραγγελία, η ΑΠΔΠΧ έχει κατ' επανάληψη κρίνει ότι **αυτή δεν δεσμεύει το φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας**, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, **ως προς τη διαβίβαση**. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, **οφείλει σε κάθε περίπτωση** να εξετάζει τη συνδρομή των προαναφερόμενων προϋποθέσεων για τη νομιμότητα της διαβίβασης στον αιτούντα τρίτο. Εάν κρίνει ότι τα ζητηθέντα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο δεν επιτρέπεται να διαβιβαστούν στον αιτούντα τρίτο, οφείλει να απορρίπτει αιτιολογημένα τη σχετική αίτηση, κονιοποιώντας την απορριπτική αυτή απάντηση και στην εισαγγελία που είχε εκδώσει τη σχετική παραγγελία.
Δικαιούται δικηγόρος να λάβει από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εντολέα του;	Το πρόσωπο, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένο από το υποκείμενο των δεδομένων, ταυτίζεται με το υποκείμενο των δεδομένων και δύναται να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης, κατά το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ, στο όνομα και για λογαριασμό του υποκειμένου. Τα προαναφερόμενα ισχύουν **και για τον πληρεξούσιο δικηγόρο του υποκειμένου** των δεδομένων, **αρκεί να είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένος από το υποκείμενο**, βάσει είτε πληρεξούσιου εγγράφου είτε έγγραφης εξουσιοδότησης θεωρημένης από δημόσια αρχή για το

	γνήσιο της υπογραφής του υποκειμένου των δεδομένων. **Αντίθετα, <u>δεν επιτρέπεται η χορήγηση σε δικηγόρο</u> δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – και, μάλιστα, ευαίσθητων – του υποκειμένου των δεδομένων <u>στη βάση της απλής διαβεβαίωσης του δικηγόρου ότι του έχει δοθεί σχετικά νόμιμη προφορική εντολή</u> από το υποκείμενο σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν.4194/2013 (Κώδικας περί Δικηγόρων).**
Δικαιούται φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας να παράσχει τηλεφωνικά πληροφορίες για την κατάσταση της υγείας ασθενούς (και, μάλιστα αποτελέσματα εξετάσεών του);	Όχι, η δυνατότητα παροχής πληροφοριών από τηλεφώνου σχετικά με την κατάσταση της υγείας ασθενούς **πρέπει να αποκλειστεί**, λόγω των κινδύνων που εγκυμονεί – πρωτίστως για τους ασθενείς, αλλά και τους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπευθύνους επεξεργασίας – και, ειδικότερα, για τους ακόλουθους λόγους: Καταρχάς, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, **ο κανόνας είναι** ότι οι πληροφορίες παρέχονται στο υποκείμενο γραπτώς ή με άλλα μέσα, μεταξύ άλλων, εφόσον ενδείκνυται, ηλεκτρονικώς. Συνεπώς, **ο κανόνας είναι η έγγραφη ενημέρωση του υποκειμένου**, **κατά μείζονα λόγο σχετικά με ευαίσθητα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα**. Εφόσον ευαίσθητα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα του αποστέλλονται ηλεκτρονικά (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), πρέπει να έχει συγκατατεθεί εκ των προτέρων εγγράφως και πρέπει τα εν λόγω ευαίσθητα δεδομένα του να του αποστέλλονται κρυπτογραφημένα (το δε κλειδί της αποκρυπτογράφησης πρέπει να του αποστέλλεται ξεχωριστά). Το άρθρο 12 παρ. 1 του ΓΚΠΔ ορίζει ακόμα ότι : «*Όταν ζητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, οι πληροφορίες μπορούν να δίνονται προφορικά, υπό την προϋπόθεση ότι η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων είναι αποδεδειγμένη με άλλα μέσα*». Προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης αυτής είναι: (1) το υποκείμενο των δεδομένων να έχει ζητήσει εγγράφως να του δίνονται προφορικά και από τηλεφώνου οι πληροφορίες, που το αφορούν, (2) να διασφαλίζεται η ταυτότητα του υποκειμένου κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής επικοινωνίας και (3) να μπορεί να αποδειχθεί (λόγω της αρχής της λογοδοσίας) ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας όντως ενημέρωσε πλήρως και προσηκόντως το υποκείμενο των δεδομένων. Είναι προφανής η δυσκολία να τηρηθούν οι δύο τελευταίες από τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις. Για τους λόγους αυτούς **πρέπει να αποκλειστεί** η

	δυνατότητα παροχής πληροφοριών από τηλεφώνου **σε ασθενή** σχετικά με την κατάσταση της υγείας του. **Κατά μείζονα λόγο πρέπει να αποκλειστεί** η δυνατότητα παροχής πληροφοριών **από τηλεφώνου σε τρίτους** σχετικά με τη νοσηλεία ασθενούς ή την κατάσταση της υγείας αυτού.
Δικαιούται νοσηλευτικό ίδρυμα να αναρτά σε οθόνη, στον χώρο αναμονής, ορατά από όλους, τα ονοματεπώνυμα των εξεταζόμενων, την ώρα του ραντεβού τους και το ιατρείο, το οποίο επισκέπτονται;	**Αυτού του τύπου η επεξεργασία απαγορεύεται απολύτως**, εν όψει των διατάξεων του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με την επιταγή τήρησης των θεμελιωδών αρχών του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ για κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ιδίως, των αρχών της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων). Η ανάρτηση αυτού του τύπου παραβιάζει κατάφωρα τις θεμελιώδεις αρχές της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων, σε σχέση με τις κρίσιμες πληροφορίες των ενδιαφερομένων προσώπων, και, συνακόλουθα, τις διατάξεις του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ. **Πρόκειται, συνεπώς, για απολύτως παράνομη επεξεργασία**. Θα πρέπει ο εξεταζόμενος να ενημερώνεται για τη σειρά του μέσω της χρήσης ανωνυμοποιημένου κωδικού, ο οποίος θα του απονέμεται κατά το χρόνο που κλείνεται το ραντεβού και θα ισχύει μόνο για τις ανάγκες του ραντεβού αυτού.
Δικαιούται νοσηλευτικό ίδρυμα να αναρτά σε οθόνη, στον χώρο αναμονής, ορατά από όλους, αντί των ονοματεπωνύμων των εξεταζόμενων, τον ΑΜΚΑ τους ή τα αρχικά των ονοματεπωνύμων τους, την ώρα του ραντεβού τους και το ιατρείο, το οποίο επισκέπτονται;	**Και αυτού του τύπου η επεξεργασία απαγορεύεται**, εν όψει των διατάξεων του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με την επιταγή τήρησης των θεμελιωδών αρχών του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ για κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ιδίως, των αρχών της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων). Η ανάρτηση του ΑΜΚΑ του εξεταζόμενου ή των αρχικών του ονοματεπωνύμου του **δεν συνιστά μορφή ανωνυμοποίησης** των δεδομένων. Συνεπώς, και η ανάρτηση αυτή απαγορεύεται, κατά τα προαναφερόμενα. Μόνο η απονομή στον εξεταζόμενο ενός τυχαίου κωδικού, κατά το χρόνο που κλείνεται το ραντεβού, ο οποίος θα ισχύει μόνο για τις ανάγκες του ραντεβού αυτού, μπορεί να πληροί τα ενδεδειγμένα εχέγγυα ανωνυμοποίησης των δεδομένων. Το Υπουργείο Υγείας έχει ήδη ζητήσει από την ΗΔΙΚΑ, ως εκτελούσα την επεξεργασία, να απονέμει έναν κωδικό αυτού του τύπου κατά τη χρήση της υπηρεσίας e-

	ραντεβού.
Δικαιούται φορέας παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να διαβιβάζει σε ασφαλιστική εταιρεία πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας ασθενούς;	(1) Εφόσον υπάρχει σύμβαση ασφάλισης μεταξύ ασθενούς και ασφαλιστικής εταιρείας, **ο κανόνας είναι** ότι ο ασθενής, ασκώντας το δικαίωμα πρόσβασης, λαμβάνει τα κρίσιμα ιατρικά δεδομένα του από το φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, και τα προσκομίζει, στη συνέχεια, στην ασφαλιστική εταιρεία, για λόγους που αφορούν τη μεταξύ τους σύμβαση. (2) Η διαβίβαση σε **ασφαλιστική εταιρεία**, **ως τρίτη**, από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικών ειδικότερα με την υγεία του υποκειμένου τους, υπό την έννοια των άρθρων 4 και 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. Συνεπώς, **για τη νομιμότητά της απαιτούνται σωρευτικά** (όπως για κάθε άλλη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) **καταρχήν**: (α) η ύπαρξη ενός νόμιμου, καθορισμένου και σαφή **σκοπού** επεξεργασίας, (β) η συνδρομή **μίας τουλάχιστον** από τις νομικές βάσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα δεδομένα) και (γ) η διασφάλιση της τήρησης **όλων** των θεμελιωδών αρχών, που διέπουν κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η πλέον συνηθισμένη νομική βάση για τη διαβίβαση σε **ασφαλιστική εταιρεία**, **ως τρίτη**, από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικών ειδικότερα με την υγεία του υποκειμένου τους, είναι εκείνη του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (στ΄) του ΓΚΠΔ: «*επεξεργασία* [που είναι] *είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα*» (όταν πχ. η ασφαλιστική εταιρεία βρίσκεται σε αντιδικία με τον ασφαλισμένο σε αυτή ασθενή και επικαλείται τη συνδρομή ειδικού εννόμου συμφέροντος για τη διαβίβαση των κρίσιμων δεδομένων του). Για τη νομιμότητα της διαβίβασης σε **ασφαλιστική εταιρεία**, **ως τρίτης**, από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, **απαιτείται και η**

	προηγούμενη ενημέρωση του ενδιαφερομένου ασθενούς, ως υποκειμένου των δεδομένων, και η θέση σε αυτόν ευλόγου προθεσμίας για την ενδεχόμενη υποβολή αντιρρήσεων για τη διαβίβαση. (3) Ο ασθενής δύναται να παράσχει **ειδική, ρητή (έγγραφη), και ελεύθερη εξουσιοδότηση** στο φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τη διαβίβαση στην ασφαλιστική εταιρεία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικών ειδικότερα με την υγεία του. Νομική βάση για τη διαβίβαση στην ασφαλιστική εταιρεία των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων του είναι τότε η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (του ασθενούς), κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (α΄) του ΓΚΠΔ: «*το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση για την επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, εκτός εάν το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους προβλέπει ότι η απαγόρευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να αρθεί από το υποκείμενο των δεδομένων*». Επίσης, ο ασθενής δύναται να παράσχει **ειδική, ρητή (έγγραφη) και ελεύθερη εξουσιοδότηση** στην ασφαλιστική εταιρεία για τη λήψη από αυτή, **στο όνομα και για λογαριασμό του,** από φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικών ειδικότερα με την υγεία του, **για το σκοπό αποζημίωσής του**, εν όψει της επέλευσης συγκριμένου ασφαλιστικού κινδύνου, ο οποίος καλύπτεται από την ασφαλιστική του σύμβαση. Νομική βάση για τη λήψη από την ασφαλιστική εταιρεία, **στο όνομα και για λογαριασμό του ασθενούς**, των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων του είναι και τότε η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (του ασθενούς), κατά το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. (α΄) του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει επιπλέον να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της συγκατάθεσης του υποκειμένου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 στοιχ. (11) του ΓΚΠΔ : «***«συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων**: **κάθε ένδειξη βουλήσεως**, **ελεύθερη**, **συγκεκριμένη**, **ρητή και εν πλήρει επιγνώσει**, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί, με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια, να*

	αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν». **Δεν πληροί την έννοια της ειδικής, ρητής (έγγραφης) και ελεύθερης συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων**, κατά τα προαναφερόμενα, όρος της ασφαλιστικής σύμβασης, ο οποίος παρέχει (εν είδει, μάλιστα, «λευκής εξουσιοδότησης») στην ασφαλιστική εταιρεία τη δυνατότητα να συλλέγει οποτεδήποτε και από οποιοδήποτε νοσηλευτικό ίδρυμα ευαίσθητα δεδομένα του υποκειμένου – ασφαλισμένου της, προκειμένου να τον αποζημιώσει. **Σε περίπτωση επίκλησης όρου τέτοιου τύπου από ασφαλιστική εταιρεία, δεν μπορεί να θεμελιωθεί νόμιμη συλλογή από αυτή των κρίσιμων ευαίσθητων δεδομένων του υποκειμένου τους στη βάση της συγκατάθεσης αυτού**. Οπότε, η διαβίβαση των δεδομένων στην ασφαλιστική εταιρεία δύναται τότε να διενεργηθεί υπό τα ανωτέρω (1) και (2).
Μπορεί ένα νοσηλευτικό ίδρυμα να αποστείλει ιατρικές εξετάσεις ασθενούς και αποτελέσματά τους σε άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα, στη λογική λήψης «δεύτερης γνώμης» και με ποιο τρόπο;	Εφόσον απαιτείται, είναι δυνατή η αποστολή από νοσηλευτικό ίδρυμα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ιατρικών εξετάσεων ασθενούς και των αποτελεσμάτων τους σε άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα, για την εκ νέου αξιολόγησή τους, εφόσον η επεξεργασία αυτή (διαβίβαση) δύναται να θεμελιωθεί σε οποιαδήποτε από τις αναφερόμενες στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ νομικές βάσεις. Εφόσον πρόκειται ιδίως για επεξεργασία απαραίτητη για σκοπούς προληπτικής ή επαγγελματικής ιατρικής ή ιατρικής διάγνωσης, η διαβίβαση αυτή δύναται να θεμελιωθεί στη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. (η΄) του ΓΚΠΔ. Σε κάθε περίπτωση, το πρώτο νοσηλευτικό ίδρυμα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώσει προηγουμένως τον ασθενή για τους αποδέκτες των δεδομένων του. Όσον αφορά ειδικότερα τον τρόπο της διαβίβασης, θα πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων, με τη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας. Εφόσον η διαβίβαση γίνεται ηλεκτρονικά, θα πρέπει να διενεργείται στη βάση ψευδωνυμοποίησης και κρυπτογράφησης. Εάν η διαβίβαση γίνεται μέσω εταιρειών – παρόχων υπηρεσιών αποστολής (κούριερ), θα πρέπει και πάλι να διασφαλίζονται τα προαναφερόμενα, με την πρόσθετη επισήμανση ότι οι εν λόγω εταιρείες, σε κάθε περίπτωση,

	δεν θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα των ασθενών.
Έχουν υποχρέωση τα νοσηλευτικά ιδρύματα ή άλλοι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας να διαθέτουν τα δεδομένα αγορών και αναλώσεων φαρμάκων σε εταιρείες στατιστικής ανάλυσης και μελετών;	Τα δεδομένα αγορών και αναλώσεων φαρμάκων, **εφόσον είναι απολύτως ανωνυμοποιημένα**, **δύνανται** ενδεχομένως να χορηγηθούν, πχ. στη βάση των διατάξεων για τη διάθεση ανοικτών δεδομένων, **εφόσον υποστηρίζουν ήδη τη διαδικασία ανωνυμοποίησης και ανάρτησης στο διαδίκτυο των δεδομένων αυτών**. Προκειμένου να υπάρχει διασφάλιση της πλήρους ανωνυμοποίησης των δεδομένων αυτών και για λόγους ελέγχου της νομιμότητας και ομοιόμορφης αντιμετώπισης των αιτημάτων διάθεσης των δεδομένων αυτών, πρέπει τα αιτήματα των ενδιαφερομένων εταιρειών να υποβάλλονται / διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Υγείας (**doap@moh.gov.gr**). Η ιδανική λύση θα ήταν να διατίθενται τα δεδομένα αυτά μέσω του BI του Υπουργείου Υγείας. **Σε κάθε περίπτωση, δεν επιτρέπεται η παροχή πρόσβασης στις εταιρείες αυτές σε οποιαδήποτε βαθμίδα του πληροφοριακού συστήματος νοσηλευτικού ιδρύματος ή άλλου φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας για τη διενέργεια της σχετικής άντλησης των ζητηθέντων δεδομένων**.
Επιτρέπεται η χρήση καμερών σε εξωτερικούς ή εσωτερικούς χώρους νοσηλευτικού ιδρύματος; **Εάν επιτρέπεται η καταγραφή σε μορφή video, για πόσο χρονικό διάστημα μπορεί να φυλάσσεται το υλικό;**	Η εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης σε νοσηλευτικά ιδρύματα είναι νόμιμη για το σκοπό της ασφάλειας προσώπων και αγαθών, σε χώρους όπου καταρχήν δεν μπορεί να έχει πρόσβαση ένας επισκέπτης ή ασθενής (Πρβλ. την Οδηγίας της ΑΠΔΠΧ 1/2011, άρθρο 20 παρ. 1). **Μετά τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ**, έχει καταργηθεί η υποχρέωση γνωστοποίησης σύστασης και λειτουργίας συστήματος αρχειοθέτησης (Πρβλ. αρχείου) και λήψης άδειας, εφόσον οι σχετικές επεξεργασίες διενεργούνται σε ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, **απαιτείται η τήρηση του συνόλου των σχετικών επιταγών του ΓΚΠΔ** (ιδίως, η διενέργεια μελέτης αντικτύπου). Η Οδηγία της ΑΠΔΠΧ 1/2011 (άρθρο 20 παρ. 2 στοιχ. (στ΄)

	επέτρεπε την τήρηση των δεδομένων έως σαράντα οκτώ (48) ώρες το πολύ, με σκοπό «*τη διερεύνηση συμβάντων υγείας από αρμόδιο ιατρικό προσωπικό*». Οι Οδηγίες της ΑΠΔΠΧ, που εκδόθηκαν υπό το καθεστώς του Ν. 2472/1997, ο οποίος καταργήθηκε με τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ, εξακολουθούν να ισχύουν, στο μέτρο που οι διατάξεις τους συνάδουν προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Παραθέτουμε εδώ το σχετικό άρθρο 20 – σχετικά με *Νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία, φυσικοθεραπευτήρια, διαγνωστικά κέντρα* – της Οδηγίας της ΑΠΔΠΧ 1/2011: «*Η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία και λοιπούς χώρους όπου παρέχονται υπηρεσίες υγείας για τον σκοπό της ασφάλειας προσώπων και αγαθών πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στα σημεία εισόδου και εξόδου, στους χώρους ταμείων ή χώρους κρίσιμων εγκαταστάσεων (π.χ. ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, αποθήκες ιατροφαρμακευτικού υλικού κλπ.) όπου, κατ' αρχήν, δεν μπορεί να έχει πρόσβαση ένας επισκέπτης ή ασθενής. Οι κάμερες δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ελέγχουν την κίνηση στις αίθουσες αναμονής, τα κυλικεία και τους χώρους εστίασης, τους διαδρόμους του νοσοκομείου, τους θαλάμους ασθενών, τους θαλάμους εξέτασης ή ιατρικών επεμβάσεων, τις τουαλέτες και τα λουτρά, τα γραφεία ιατρών και τους χώρους εργασίας του λοιπού ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.* *2. Εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας μπορεί να πραγματοποιείται υπό προϋποθέσεις μόνο από νοσηλευτικά ιδρύματα, ψυχιατρικά ιδρύματα, ιδρύματα περίθαλψης ατόμων με αναπηρίες και παρόμοιους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας.* *Χαρακτηριστικές περιπτώσεις λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον παραπάνω σκοπό είναι η επιτήρηση βαριά ψυχικά ή νοητικά ασθενούς που μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία του ή σε τρίτους ή η επιτήρηση ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας.* *Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει:* *α.. Να έχει λάβει την άδεια της Αρχής για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας. Στην άδεια αυτή πρέπει να περιλαμβάνονται και τα δεδομένα που λαμβάνονται από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης.* *β. Η εγκατάσταση των καμερών να περιορίζεται αποκλειστικά στους χώρους όπου αυτό είναι απαραίτητο*

	για την προστασία της ζωής και της υγείας των ασθενών. *γ. Η ανάγκη χρήσης καμερών για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας πρέπει να τεκμηριώνεται από επιτροπή αποτελούμενη από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, η οποία θα αποφασίσει για τους χώρους τοποθέτησης των καμερών και την εμβέλειά τους. Η σχετική απόφαση πρέπει να αναθεωρείται τακτικά και όχι αργότερα από ένα έτος.* *δ. Η μονάδα ελέγχου του κυκλώματος να εγκαθίσταται σε απομονωμένο χώρο, πρόσβαση στον οποίο θα μπορούν να έχουν μόνο τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα του ιατρικού/νοσηλευτικού προσωπικού που ασχολούνται με την παρακολούθηση των ασθενών. Σε περίπτωση που ο ίδιος φορέας χρησιμοποιεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης και για σκοπούς προστασίας προσώπων ή αγαθών, οι μονάδες ελέγχου πρέπει να είναι διαχωρισμένες.* *ε. Εκτός των πινακίδων που ενημερώνουν σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης πρέπει να παρέχεται και ξεχωριστή έγγραφη ενημέρωση στους νόμιμους πληρεξούσιους ή στους δικαστικούς συμπαραστάτες ή στους ασκούντες τη γονική μέριμνα των συγκεκριμένων ασθενών σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος και τους λόγους τήρησης των δεδομένων.* *στ. Καταγραφή των δεδομένων επιτρέπεται το πολύ για σαράντα οκτώ (48) ώρες με σκοπό τη διερεύνηση συμβάντων υγείας από αρμόδιο ιατρικό προσωπικό.* *ζ. Σε περίπτωση που συγκεκριμένα δεδομένα που έχουν καταγραφεί για τον σκοπό παροχής υπηρεσιών υγείας απαιτείται να χρησιμοποιηθούν περαιτέρω για σκοπούς επιστημονικής έρευνας, είναι δυνατή η αποθήκευσή τους σε ξεχωριστό αρχείο αφού ανωνυμοποιηθούν (π.χ. με θόλωση του προσώπου του ασθενούς). Στην περίπτωση αυτή απαιτείται (α) έγκριση της αρμόδιας επιστημονικής επιτροπής του νοσοκομείου και (β) προηγούμενη συγκατάθεση του ασθενούς ή του νομίμου εκπροσώπου του*».
Ποιοι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας οφείλουν να έχουν DPO; Υπάρχει η ίδια απαίτηση και σε επίπεδο ΥΠΕ και λοιπών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας φορέων (ΕΟΦ, ΕΟΠΥΥ, ΙΦΕΤ, ΟΚΑΝΑ, ΚΕΘΕΑ, ΚΕΕΛΠΝΟ,	**Ο ρόλος του DPO είναι υψίστης σημασίας για τη σωστή εφαρμογή του ΓΚΠΔ και την απαιτούμενη προετοιμασία και υποστήριξη του φορέα προς την κατεύθυνση αυτή.** Κρίσιμες για τον ορισμό DPO είναι, καταρχάς, οι διατάξεις του άρθρου 37 του ΓΚΠΔ: «*1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία ορίζουν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων* ***σε κάθε περίπτωση στην οποία****:*

ΕΟΜ, ΕΚΑΠΤΥ, ΕΚΑΠΥ, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Ινστιτούτο Παστέρ, ΕΚΑΒ, ΕΚΕΑ, κτλ);	*(α)* ***η επεξεργασία διενεργείται από δημόσια αρχή ή φορέα****, εκτός από δικαστήρια που ενεργούν στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας,* *(β) οι βασικές δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία συνιστούν πράξεις επεξεργασίας οι οποίες, λόγω της φύσης, του πεδίου εφαρμογής και/ή των σκοπών τους, απαιτούν τακτική και συστηματική παρακολούθηση των υποκειμένων των δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα, ή* *(γ)* ***οι βασικές δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία συνιστούν μεγάλης κλίμακας επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά το άρθρο 9 και δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 10****.* (…) *3.* ***Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία είναι δημόσια αρχή ή δημόσιος φορέας, ένας μόνο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων μπορεί να ορίζεται για πολλές τέτοιες αρχές ή πολλούς τέτοιους φορείς, λαμβάνοντας υπόψη την οργανωτική τους δομή και το μέγεθός τους****.* (…)». Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερόμενες διατάξεις, **το Υπουργείο Υγείας όρισε DPO**, **ο οποίος επίσης θα συνδράμει και θα συντονίζει τους DPO των εποπτευόμενων φορέων, όσον αφορά τις απαιτήσεις γενικής συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ**. Απαιτείται, συνεπώς, η συνεργασία των νομίμων εκπροσώπων και των DPO των εποπτευόμενων φορέων με τον DPO του Υπουργείου Υγείας, για το σκοπό της πλήρους συμμόρφωσης προς το ΓΚΠΔ και της ανάγκης ενιαίων και ομοιόμορφων λύσεων. Για τον ίδιο σκοπό, ο DPO του Υπουργείου Υγείας είναι στη διάθεση και των φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας του ιδιωτικού τομέα, ιδίως μέσω των DPO τους και των συλλογικών τους οργάνων. Ακολούθως, με βάση τις προαναφερόμενες διατάξεις, **όλες οι νοσοκομειακές μονάδες (ανεξαρτήτως μεγέθους), οι ΥΠΕ και όλοι οι εποπτευόμενοι φορείς οφείλουν να ακολουθήσουν τις διαδικασίες για την απόδοση του ρόλου του DPO** (καταρχάς, μέσω εσωτερικής πρόσκλησης και, στη συνέχεια, στην περίπτωση που αυτή χαρακτηρισθεί άγονη και μόνο τότε, μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας προς τον ιδιωτικό

	τομέα). **Εξαίρεση αποτελούν οι περιπτώσεις συνεργαζόμενων ή ενοποιημένων νοσοκομειακών μονάδων κοινής διοίκησης, όπου στην περίπτωση αυτή απαιτείται ο ορισμός ενός DPO στο σύνολο των νοσοκομειακών μονάδων**. Ο DPO κάθε ΥΠΕ θα καλύπτει και τις ανάγκες συμμόρφωσης των μονάδων ΠΦΥ της αρμοδιότητας της ΥΠΕ. Επαναλαμβάνουμε και εδώ ότι **ο ορισμός DPO στηρίζεται στην αρχή της εθελοντικής ανάληψης καθηκόντων**. Συνεπώς, **από 01/09/2018**, **εφόσον δεν έχει ήδη οριστεί DPO στη βάση της εθελοντικής ανάληψης καθηκόντων**, θα πρέπει να απευθυνθεί **πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος** προς το προσωπικό του φορέα για υποβολή υποψηφιότητας σχετικά με την ανάληψη καθηκόντων DPO και αναπληρωτή αυτού, οπότε ο DPO και ο αναπληρωτής αυτού θα επιλεγούν, μεταξύ ενδεχομένως περισσότερων υποψηφίων, μετά από μοριοδότηση **και οπωσδήποτε στη βάση επαγγελματικών προσόντων και**, **ιδίως**, **στη βάση της εμπειρογνωσίας** που διαθέτει στον τομέα του δικαίου και των πρακτικών περί προστασίας δεδομένων, καθώς και βάσει της ικανότητας εκπλήρωσης των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 39 του ΓΚΠΔ (Βλ. άρθρο 37 παρ. 5 του ΓΚΠΔ). **Μόνο εφόσον** δεν υπάρξει εκδήλωση ενδιαφέροντος από το προσωπικό του φορέα **ή εφόσον** δεν υπάρχουν στο προσωπικό πρόσωπα με τα απαιτούμενα εκ του νόμου προσόντα για την ανάληψη καθηκόντων DPO, θα γίνεται δημόσια πρόσκληση για την πλήρωση θέσης DPO στη βάση σύμβασης παροχής υπηρεσιών (Βλ. άρθρο 37 παρ. 6 του ΓΚΠΔ). Με βάση τα προαναφερόμενα, με το πέρας της διαδικασίας για τον ορισμό DPO και αναπληρωτή αυτού, απαιτείται όπως κάθε εποπτευόμενος από το Υπουργείο Υγείας φορέας γνωστοποιήσει στο DPO του Υπουργείου Υγείας τα στοιχεία του DPO του και του αναπληρωτή αυτού. Συνιστάται όπως και οι φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας του ιδιωτικού τομέα γνωστοποιούν στο DPO του Υπουργείου Υγείας τα στοιχεία του DPO τους και του αναπληρωτή αυτού, προκειμένου να διευκολύνεται η μεταξύ τους επικοινωνία για το σκοπό συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Με ποιους όρους και με ποιες προϋποθέσεις επιτρέπεται η ανάρτηση εγγράφων στο «Διαύγεια» από φορείς παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας του Δημόσιου τομέα και ευρύτερα από εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Υγείας;	Η ανάρτηση διοικητικών πράξεων στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» διενεργείται με βάση τις διατάξεις του Ν. 3861/2010 για την *ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» κα.*, όπως αυτός ισχύει. Έχει παρατηρηθεί πληθώρα προβλημάτων κατά την ανάρτηση διοικητικών πράξεων στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και από φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας του Δημόσιου τομέα. Πρέπει να υπογραμμιστεί, καταρχάς, ότι στις περιπτώσεις, στις οποίες οι διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010 προβλέπουν την ανάρτηση διοικητικών πράξεων στο Πρόγραμμα Διαύγεια που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, η επεξεργασία αυτή (ανάρτηση) προβλέπεται από διατάξεις νόμου και δεν εξαρτάται από τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων. Συνεπώς, η ανάρτηση επιτρέπεται να διενεργηθεί και χωρίς τη συγκατάθεσή ή παρά την άρνηση του υποκειμένου των δεδομένων (με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ενδεχομένως γίνουν δεκτές αντιρρήσεις του υποκειμένου στη βάση ιδίως των διατάξεων του άρθρου 21 του ΓΚΠΔ). Ακολούθως, οι συνήθεις και συστηματικές παραβιάσεις των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων από αναρτήσεις διοικητικών εγγράφων στο Πρόγραμμα Διαύγεια είναι ιδίως οι εξής: (1) Καταρχάς, οι πράξεις, που αναρτώνται, πρέπει να είναι πράγματι αναρτητέες στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010. Δυστυχώς, συστηματικά αναρτώνται πράξεις, οι οποίες δεν είναι αναρτητέες κατά το άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 (για παράδειγμα, έχουν αναρτηθεί μέχρι πρακτικά πειθαρχικών συμβουλίων). Η ανάρτηση τέτοιων πράξεων, κατά παράβαση του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010, συνιστά αυτόματα παραβίαση και των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων. (2) Στη συνέχεια, αναρτώνται συστηματικά πράξεις που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,

	υπό την έννοια των άρθρων 9 παρ. 1 και 10 του ΓΚΠΔ, κατά παράβαση της ρητής απαγόρευσης του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 3861/2010. (3) Περαιτέρω, αναρτώνται συστηματικά πράξεις, που περιέχουν μεν απλά και όχι ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αλλά κατά παράβαση των θεμελιωδών αρχών, που πρέπει να διέπουν κάθε επεξεργασία δεδομένων, όπως αυτές ορίζονται πλέον στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ. Οι θεμελιώδεις αρχές, που παραβιάζονται περισσότερο, είναι η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης, καθόσον δεν προβλέπεται σαφής χρονική διάρκεια της ανάρτησης, με αποτέλεσμα διοικητικές πράξεις, που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, να παραμένουν αναρτημένες στο διαδίκτυο για αόριστο χρονικό διάστημα, γεγονός καταφανώς παράνομο και απαράδεκτο. Η ΑΠΔΠΧ έχει, κατ' επανάληψη, υπογραμμίσει στο παρελθόν ότι η ανάρτηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ο αριθμός φορολογικού μητρώου, ο αριθμός του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας, αλλά και ο IBAN τραπεζικού λογαριασμού, που περιέχονται στα χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή σε άλλες διοικητικές πράξεις που αναρτώνται στο διαδίκτυο, παραβιάζει προδήλως την αρχή της αναλογικότητας (πλέον, αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων) και, για το λόγο αυτό, απαγορεύεται. Προκειμένου να αποφεύγονται καταστρατηγήσεις και κατάφωρες παραβιάσεις των διατάξεων του ΓΚΠΔ θα ήταν καταρχήν σκόπιμο να προβλεφθεί η ανάρτηση περίληψης ή αποσπάσματος του περιεχομένου διοικητικών πράξεων και όχι το συνολικό τους περιεχόμενο. Κάτι τέτοιο δεν θα έπληττε την αρχή της διαφάνειας της δημόσιας διοίκησης, πόσο μάλλον που προβλέπεται πάντοτε η δυνατότητα χορήγησης διοικητικών εγγράφων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που επικαλούνται και αποδεικνύουν την ύπαρξη ειδικού εννόμους συμφέροντος. Μία τέτοια λύση επιβάλλεται ουσιαστικά και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ (Βλ. ιδίως: ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, στην υπόθεση C-73/07, *Satakunnan Markkinapörssi Oy, Satamedia Oy*, ΔΕΕ, απόφαση της 29ης Ιουνίου 2010, στην υπόθεση C-28/08 P, *The Bavarian Lager Co. Ltd,* ΔΕΕ, απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010 στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, *Volker*

	und Markus Schecke GbR, Hartmut Eifert κατά Land Hessen).

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (DPO) ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ:

- Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, Δικηγόρος (ΔΝ) – Ειδικός επιστήμονας, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων

- Νικολέττα Νικήτα, Υπάλληλος της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Υγείας, με βαθμό Α΄, Αναπληρώτρια Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων

Emails: dpo@moh.gov.gr και gdpr@moh.gov.gr

Σκόπιμο είναι η επικοινωνία με τον DPO του Υπουργείου Υγείας είναι να γίνεται μέσω του DPO κάθε εποπτευόμενου φορέα ή μέσω προσώπου που έχει εξουσία εκπροσώπησης του φορέα, κατά τις κείμενες διατάξεις, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του (πχ. επικεφαλής τμημάτων ή διευθύνσεων, που συγκεντρώνουν και ομαδοποιούν ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα).

Για περισσότερες πληροφορίες, συνιστάται η περιοδική επίσκεψη του διαδικτυακού τόπου του Υπουργείου Υγείας (http://www.moh.gov.gr/) καθώς και εκείνου της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) (http://www.dpa.gr/)

Σε ένα ασθενοκεντρικό σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας, η προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα δεν συνιστά απλή επιλογή, αλλά πρωταρχικό σκοπό του συστήματος.

http://www.moh.gov.gr/

dpo@moh.gov.gr / **gdpr@moh.gov.gr**